PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XIII СЕРПЕНЬ - ВЕРЕСЕНЬ, 1972 ЧИСЛО 8 - 9

Коли ти твердо йдеш шляхом, яким почав іти,
то... ти щасливий.

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XIII СЕРПЕНЬ - ВЕРЕСЕНЬ, 1972 Ч. 8 - 9

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 8 - 9 AUGUST - SEPTEMBER, 1972 VOL. XIII

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$5.00
Передплата до інших країн	5.00
Поодиноке число	.50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Subscription in Canada	$5.00
Subscription in other countries	5.00
Single copy	.50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Не поміщені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати коверту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

Кольорові фота не придатні для ілюстрації, вони виходять темні і невиразні. Для виробу клішів просимо слати звичайні фотографії, плівок (негативів) також не приймаємо для виробу кліше.

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

НА ОБКЛАДИНЦІ: Портрет Григорія Сковороди — Сергій Артюшенко.

— — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Ігор Муратов — Пісня	1
Назустріч рідній школі	1
Т. Броварський — Григорій Сковорода	3
О. Лукомська — Новинки з централі Союзу	7
М. Грицюк — Діялог з вічністю	8
В. Смирнів — Творчі засоби Панаса Мирного	9
Василь Шевчук — Григорій Сковорода	13
Honore Ewach — The Ukraine's Famous Wandering Philosopher	15
H. H. Two Art Exhibits...	16
Н. Когуська — Музейна Фундація Союзу Українок	19
Відділ для дітей	20
І. Римар — З окружного З'їзду у Вотерфорді	22
Громадська і родинна хроніка	23
Річні звіти відділів	26
Домашнє господарство	32

ВАЖНЕ

Просимо звернути увагу, на "Postal Code", що його має „Промінь". До кожного листа, що висилаєте до журнала допишіть до адреси такі знаки R2W 3R4.

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ВИБРАНІ ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — Видання КУК англомовне	$7.50
ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ — проф. д-р Н. Полонська Василенко. Стор. 160. Ціна	$6.00
НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ — Збірник пісень на слова Лесі Українки. Ювілейне видання — містить ноти на 27 пісень. Ціна	$10.00
50-річчя ЗДОБУТТЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ — Др. Г. Яніщевська	$0.75
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — Митрополит Іларіон	$0.50
Я ВЕРНУСЯ — О. Крамар	$0.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — Р. Гаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКР. МОВИ — Митрополит Іларіон	$0.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТИ Л. УКРАЇНКИ — Н. Когуська	$0.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — М. Пастернакова	$3.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$2.50
— в м'якій оправі	$1.50
ПРОГРАМА НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ	$1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ПРОГРАМА НА СВЯТО КНИЖКИ	$1.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA

10168 - 100 St.

Edmonton 15, Alta.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XIII СЕРПЕНЬ - ВЕРЕСЕНЬ, 1972 Ч. 8 - 9

НАЗУСТРІЧ РІДНІЙ ШКОЛІ

Стоїмо перед порогом нового шкільного року. Усвідомлюємо собі всю вагу цього моменту для нас, для наших дітей, для нашої громади і для нашого майбутнього. Що ми досі зробили? Що ми робимо? І що ми плянуємо зробити?

Від нас, і тільки від нас залежить, щоб ми якслід підготовили себе зустріти цей шкільний рік, наповнити його змістом рідномовної освіти, подбати про рідні школи і заповнити їх нашими дітьми.

Адже бажаємо добра і щастя нашим дітям. Піклуємось їх здоров'ям, їх добробутом, їх красою. А все таки немає більшого багатства понад освіту в людині. І як недавно сказав один видатний громадянин, що українська людина, хоч і як освічена, а коли позбавлена рідної мови, вона є лише наполовину культурна.

Яка моя вартість, хто я є й які у мене ідеали? Таке питання ставить перед собою кожна українська людина. Не забудьмо, що подібні питання поставить перед собою кожна наша дитина, дійшовши віку дозрівання. Тому відповідь на питання нашої майбутньої молодої людини — сина чи дочки ми шукаємо насамперед в рідній школі, в навчанні нашої дитини рідної мови і рідного для неї світу.

Зацікавлення рідномовною освітою надзвичайно зросло за цей останній рік. Хто слідкує за цим, то побачить, як багато зроблено в цім напрямі. Хоч би те, що минулого літа по цілій Канаді відбувались різні доповнюючі курси української мови по оселях, університетах, літніх таборах, рідних школах. Українську мову піддержує уряд Канади, виплачує фонди на освітні цілі. В Торонті зорганізовано навчальну програму на телевізії. Відбулось кілька конференцій в різних провінціях про многокультурність Канади, про збереження архівних матеріялів, проведено кілька фестивалів української культури. І все це сьогодні вабить нашу молодь, викликає в неї гордість за свою громадськість, за свої мистецькі і культурні вартости. І прийде час, коли ті, малі, що сьогодні вперше прямують до шкільних порогів схочуть влитись в цей широкий культурний рух, початок такої участи дасть рідна школа, рідномовний дім і рідномовна освіта. І ніхто, тільки ми самі маємо їм допомогти, відкрити їм двері, провести їх до храму рідномовного знання.

Справами рідної школи, програмою рідномовної освіти займається Рада Української Школи. Управа РУШ поробила всі можливі заходи, щоб справу навчання рідної мови було якнайпильніше доглянено. До праці Ради Української Школи стає поруч Союз Українок Канади. Дві спеціяльних програмі виготовила Рада Української Школи — підручні показові лекції для початкуючих у навчанні рідної мови, і друге — лекції для дорослих.

Наше слово сьогодні скероване до українських матерів, до членок Союзу Українок Канади, до українських батьків взагалі. Виходимо всі назустріч управі Ради Української Школи в її рідношкільних плянах, проєктах, головно в організаційній праці рідних шкіл та навчанні в них. Слідкуючи за працею РУШ, виявляючи увагу рідній школі ми виконуємо один з найбільших наших проєктів в освітній праці.

Ігор Муратов

ПІСНЯ

У мене вмить заб'ється в грудях серце,
Коли, до болю рідна й чарівна,
Десь українська пісня розіллється
І жайвором над нами залуна.

Я чую — — в ній
Дзвенять на повний голос
Мого народу радощі й жалі.
Я бачу в ній налитий сонцем колос
Полтавської й черкаської землі.

В її вінок
Вплелися кров і сльози,
Доріг козацьких неспокійна даль.
Важкі походи, і криваві грози,
І материнська ласка і печаль.

В її вінку
І кетяги калини,
Й хліба, що в них застиг янтарний сік.
І в ньому горда слава України,
Якій не згинути повік.

З Конвенції КНЖРади в Реджайні

Світлина членок Союзу Українок Канади присутніх на Конвенції Канадійської Національної Жіночої Ради в Реджайні. Зліва направо: С. Анклевич, Реджайна, пані Федчун, Виндзор, Галя Гнатишин, голова Канадійської Національної Жіночої Ради, Саскатун, Марія Мадюк, Саскатун, Леся Івасюк, голова Союзу Українок Канади — Едмонтон і Галина Мельник з Монтреалу.

Конвенція Канадійської Національної Жіночої Ради відбувалась в Реджайні в днях 28, 29, 30 і 31 травня 1972 р. Головною темою Конвенції було „Становище жінки в Канаді". Головою КНЖР перевибрано пані Галю Гнатишин з Саскатуну. На цій Конвенції в Реджайні відбулось офіційне вручення життєвого членства двом заслуженим членкам Союзу Українок Канади — пані Марії Мадюк і пані Галі Гнатишин — обі з Саскатуну.

Наталя Забіла лавреатом літературної премії Лесі Українки

„Літературна Україна" з 25 лютого ц. р. подала новинку, що письменницю Наталю Забілу нагороджено премією Лесі Українки. Таку премію було проголошено в Україні в Рік Сторіччя Лесі Українки за найкращі дитячі твори.

„Колегія Комітету по пресі при Раді Міністрів УРСР і президія правління Спілки Письменників України, розглянувши подання журі, вперше присудила літературну премію імени Лесі Українки 1972 року письменниці Наталі Забілі. . ."

В іншім місці в тім же числі подано таку характеристику письменниці:

„Наталя Львівна Забіла — один з найвидатніших українських письменників, що пишуть для дітей. Щороку з'являються її нові твори, які розкривають перед юними шанувальниками літератури багатство і красу рідної країни. . .

Понад 150 збірок та окремих книжок для дітей і дорослих вийшло з-під пера Наталі Забіли. Її щедрий талант яскраво виявив себе в поезії, прозі і драматургії. Твори письменниці перекладено російською мовою, мовами інших народів Радянського Союзу та зарубіжних країн. У свою чергу Наталя Забіла переклала українською мовою казки О. Пушкіна, М. Лермонтова, М. Некрасова, твори багатьох радянських поетів, що пишуть для дітей. Відомі також її переклади з французької і польської мови. . . ."

Т. Броварський

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА

В цьому році українці — на Батьківщині і у вільному світі святкують 250-річчя з дня народження великого українського філософа і письменника Григорія Сковороди.

Великий вплив на відродження нової української літератури мав Григорій Сковорода. Його творчість, а особливо діяльність будили серед українців нові думки та національне почуття. Він був мандрівним філософом, який у простій селянській одежі, ходив від села до села і вчив людей. Його називали „українським Сократом" та „ходячою академією". Його популярність серед народу, як простого так і вищої суспільної кляси була велика. Він був улюбленим учителем, музиком, поетом та увійшов в українську історію, великим українським філософом. Він мав великий ідейний вплив на пізніших українських письменників, як І. Котляревського, Г. Квітку-Основ'яненка, Т. Шевченка та інших. Т. Шевченко, згадуючи своє дитинство, коли йому доводилося ховатися по бур'янах пише:

„. . . Зроблю
Маленьку книжечку. Хрестиками
І візерунками з квітками
Кругом листочок обведу
Та й списую Сковороду".

Григорій Сковорода народився 3 грудня 1722 р. в сім'ї простого козака у містечку Чорнухи Лубенського полку (тепер Лохвицький район) на Полтавщині. Виховувався у звичайних тоді обставинах містечкового козацького життя. Вчився в місцевій парафіяльній школі. Змалечку був дуже спостережливим та пильним в науці. Любив слухати українські пісні, та й сам мав гарний голос. Місцевий дяк його вибрав співати на крилосі в церкві. Батько, бачучи в хлопцеві любов до книжки і нахил до музики шіснадсятилітнього Григорія висилає до Київської Могилянської Академії на науку. Ця академія в той час була однією з найбільш відомих і славних шкіл не лише в Україні, але в цілій Східній Европі. Тоді вона переживала свій найвищий розквіт після доби гетьмана Мазепи. Пізніше наступила русифікація. В академії Сковорода вчився добре і був одним з перших учнів. Під впливом найкращих тогочасних професорів академії в нього виробляється український християнський світогляд. Перший зудар його ідеалістичного світогляду з жорстокою життєвою дійсністю стається на дванадцятому році життя, коли після двох років науки в академії його було покликано до придворної капелі цариці Єлисавети в Петербурзі. В академії він визначився гарним голосом і це стало причиною, що він перервав свою науку в ній. Члени придворної капелі були вбільшості українці, які визначалися гарними голосами, жили в царських палатах і на повному царському утриманні. Тут Сковорода зблизька побачив моральний занепад та духовну дволичність не лише рядових державних службовців, але й вищої правлячої кляси, як царського оточення так і духовного проводу Церкви. Трьохрічне перебування в придворній капелі не зламало молодого ідеаліста. Він кидає капелю в 1744 р. і повертається продовжувати свою науку в академії. Тоді вже було в нього тверде рішення пізнати правду, і ніколи вже не прилучитися до служителів царського режиму чи його церкви. В академії він вчиться до 1750 р., де добре засвоює знання з старої і західньо-європейської філософії і літератури та досконало вивчив чужі мови: латинську, грецьку, німецьку, польську. Він настільки добре опанував ці мови, що пізніше писав навіть свої твори ними. В збірці його творів ми знаходимо багато написаних латинською мовою.

В 1750 р. трапилась йому нагода виїхати за кордон. Його, як високо освічену людину, знавця багатьох мов та знавця церковного уставу і доброго співака було приділено в склад місії генерала Вишневського. Він сповняв обо-

в'язки дяка церкви російського консульства в Будапешті в Мадярщині. За три роки свого перебування за кордоном він побував в Мадярщині, Австрії, Словаччині, Німеччині та північній Італії. Ця подорож дала йому можливість поширити свій світогляд, пізнати життя в різних країнах. Він мав нагоду придивитися до життя різних столичних міст західньої Европи. Мав нагоду пізнати життя всіх верств суспільства, як в себе на батьківщині так і закордоном та запізнатися з досягненнями науки. В 1753 р. повертається в Україну. Рішає віддатися праці учителя. В цьому році його було запрошено на учителя поетики в Переяславському колегіумі. Для своїх учнів він написав лекції — підручник про поезію та як нею користатися. В цих лекціях він впровадив багато нового, що не сподобалось переяславському єпископові, який був ректором школи. Тому що Сковорода не хотів змінити свої виклади, а доказував, що його лекції побудовані на самій природі мистецтва, був змушений залишити школу. Наступних 5 років він був домашнім учителем сина поміщика Степана Тамари в селі Коврай на Переяславщині. Це був переломовий час в його житті. У свій вільний час він бував в околичних селах, говорив з народом. Маючи доволі часу серед гарної української природи він передумав всі свої попередні враження з побуту в царських палатах цариці Єлисавети, за кордоном, між своїм народом та час свого перебування і науки в Могилянській академії. Він бачив велику різницю між наукою і тією дійсністю, яка тоді була в Україні. Наука Св. Євангелії навіть у практиці життя духовних замінялася різним пристосуванням до вимог правлячої влади. Всі ці свої думки, сумніви, критику суспільних порядків того часу він висловив у віршах. Більшість віршів цього періоду увійшли у збірник „Сад Божественних пісень".

У 1759 р. на рекомендацію ігумена Якубовича, Григорій Сковорода був призначений на становище учителя поетики в Харківському колегіумі. Там він вчив з перервами до 1769 р. В цьому часі йому пропонувалися різні світські і духовні високі становища, від яких він відмовлявся. Це було причиною, що він переривав вчителювання в колегіумі. Жив він дуже просто і скромно, не шукаючи багатства. В 1769 р. він покидає Харківський колегіум і впродовж останніх 25 років свого життя стає мандрівним народнім учителем. Він іде від села до села і всюди словом і прикладом свого життя проповідував свої ідеї. Його скрізь сердечно приймали. Так він пройшов Лівобережну Україну, а найбільше він пробув в околицях Харкова. В цій частині України він здобув велику популярність. Цей період є найбільшим розквітом діяльности Сковороди, як філософа і письменника. В цьому часі він написав „Наркісс", в якому головною темою поставив „пізнай себе" та „Харківські байки". Останні роки свого життя він провів в селі Іванівці на Харківщині. Тут він і помер 9 листопада 1794 року. Згідно його заповіту на могилу була покладена плита з написом „Світ ловив мене, але не піймав", що він сам склав.

Творчість Григорія Сковороди

Творча спадщина І. Сковороди є велика. Складається вона з філософських творів, збірки віршів під заголовком „Сад божественних пісень", збірки байок під назвою „Харківські байки" та інші вірші і прислів'я. Він також перекладав на українську мову твори давніх грецьких і римських письменників. Його твори написані тогочасною книжковою мовою, яку ми називаємо старослов'янською. Це є мова, яка прийшла на Україну з християнством з Болгарії і була впродовж століть українізована. Цю мову уважав Сковорода українською книжною мовою. Одначе, говорив він тією самою мовою, якою говорили прості люди на Полтавщині і Київщині. У спогадах про нього надрукованих в 1872 р. Ф. Луб'яновський писав, що він бачив Сковороду „в українській овечій шапці, з палицею в руці, за мовою справжній малоросіянин (українець) ... Мешканці, особливо слобід і хуторів, де він зупинявся, любили його, як рідного. Він віддавав їм усе, що мав: не золото і срібло, а добрі поради ..."

Великою частиною творчої спадщини Сковороди є його вірші. За своїм змістом і жанровим напрямком вони поділяються на :1 — ліричні і лірично-епічні, 2 — сатиричні, 3 — привітальні, 4 — релігійного змісту у формі гимнів і кантів. **Ліричні вірші** — це є вірші в яких життя відображається через передачу почуттів, переживань і думок людини в різних обставинах і під впливом різних подій. Ліричні твори, як правило є короткі, в яких є мало деталів, але вони є виразні і мають великий зміст. Ліричний твір є це вибух якогось почуття, настрою чи думки.

Сатира в українській літературі почата І. Вишенським та Г. Сковородою була продовжувана багатьма письменниками включно Т. Шев-

ченком і І. Франком та пізнішими. Сатира є художній твір, у якому різко зображується негативне життя людей чи й суспільства, що заслуговує на осуд, осміяння та заперечення. Те, що подається в сатирі дуже часто показано у перебільшеній формі, у смішному, або комічному вигляді, щоб викликати у читача чи слухача відразу до нього та гострий осуд.

Гимни й канти це є один з видів ліричної поезії у формі похвали. Вони були поширені в середньовіччі в цілій Європі і зберігаються і до нині головно по церквах.

Сад божественних пісень

Збірка „Сад божественних пісень" складається з 30 віршів. Написав їх Сковорода в різні часи від 1753 р. до 1785 р. Отже, ця збірка вміщає його твори від раннього періоду творчости до повної зрілости поета. Але більшість з них належить часові, коли Сковорода жив на Переяславщині. Це був період, коли він переборов настрій зневіри і розчарувань, був початком шукання кращого. Щастя і правду він почав шукати в пізнанні себе. Поставив своїм завданням перевиховувати людей, а тому рішився іти в мандри. Це і стало головною спонукою його творчости. В своїй поезії Сковорода розвивав свої думки про добро, щастя, чесність, правду, красу природи, про духовне життя людини. Свою філософію тісно пов'язує з християнською наукою. Святе Письмо (Біблію) він завжди носить в своїй торбині. Тому, що він добре знав Святе Письмо і науку Христа приймав вповності, а в оточуючому житті бачив великі несправедливості тому критикував як служителів державного режиму так і церковних, які тільки задля життєвих вигод займають ті становища, а були далекі від релігійного життя. В своїх творах закликає позбутися всіх неправд як в суспільному, державному так і церковному житті. Сам він був глибоко релігійним письменником і філософом.

За змістом вірші збірки „Сад божественних пісень" можна поділити на кілька груп. Перша група — це філософське роздумування з закликом до самопізнання, до морального удосконалення, до щастя. В 23-ій пісні поет застановляється над змістом самого людського життя. Він говорить, що важність життя не є як довго людина живе, але як вона живе. Один день справедливо прожитий, вартісніший за цілий рік безбожного, беззмістовного життя. Краще прожити 10 років займаючись якоюсь корисною працею, чим жити цілий свій вік не зробивши нічого доброго. Знаючи людські слабості найперше закликає залишити бездільне життя і відразу прийнятися до якогось корисного діла, корисної праці.

Друга група — це є оспівання краси природи, яку сотворив Бог. В його поезії природа не пасивна, але тісно пов'язана з людиною, її життям. Вона навіть наділена деякими людськими рисами — ліси кучеряві, явір киває головою, вітри ламають руки — віття явора. В цьому поетичному засобі Сковорода висловлює і свій ідеал повної єдности в природі. У 18-ій пісні малює поетичні образи близькі до української народньої поезії. Образ жовтобокої пташки, яка кладе своє гніздо високо і цим наражує своїх пташенят на небезпеку. Так само і для явора небезпечно рости над горою, бо буйні вітри йому будуть ламати гілля. В цьому Сковорода висловлює свій погляд, що людині небезпечно висуватися на високі державні становища, очевидно, маючи на увазі тогочасний царський режим. Краще і безпечніше для людини бути на нижчих щаблях життя.

Нехай у тих мозок рветься
Хто високо вгору дметься
А я буду собі тихо
Коротати милий вік;
Так мине все лихо мене
Щасливий буду чоловік.

Ще треба зауважити, що цей вірш був написаний майже розговірною українською мовою. Ця мова дзвенить і переборює стару книжну мову. Це є перший пролісок майбутньої нової української літературної мови. Ще за життя Сковороди цей вірш став дуже популярним і співався поруч з народніми піснями.

Третя група віршів „Саду" є відображення суспільних явищ, критика суспільних і особистих вад. В 10-ій пісні „Всякому граду нрав і права" він дає яскраву і насмішливу картину не лише особистих і суспільних болячок того часу, але й відгук та протест проти адміністративних заходів цариці Катерини II щодо міст. Щоб зламати дух свободи українського населення, а особливо вільного козацтва при кінці 60 і на початку 70 років 18 ст. посилено запроваджувано систему обласних і повітових міст і яким надавалися „всякому граду нрав і права". Ці реформи були проголошені окремим розпорядженням в 1775 р. Отже, цей вірш є спрямований не лише проти суспільних вад, які були підтримувані царським режимом в надаванні чинів і повищень всяким особам, які вислужувалися та різних особистих користей і вигод,

але і проти запроваджування нових порядків, щоб підневолити українські міста. Тому поет картає всіх, що женуться за наживою, почестями і славою. Критикує не лише відносини між людьми, але цілий порядок життя, що заперечує християнську науку, про совість, справедливість, правду. Сковорода вбачає щастя людини тоді, коли вона живе відповідно до своєї природи та свого стану. Підносить ідею рівності, бо смерть не дивиться де є цар, а де є простий чоловік. Всі у Бога рівні. Цей вірш набрав великої популярности серед народу. Співали його залюбки кобзарі-лірники. Таким чином Сковорода перший впровадив сатиру в українську літературу. Пізніші письменники його наслідували. Мабуть найбільший вплив сатири Сковороди проявився в „Сні" Т. Шевченка.

До четвертої групи зачисляються вірші релігійного змісту присвячені різним святам — Різдва, Великодня та інших.

Окремо треба виділити вірші присвяти і звернення до окремих осіб. Роздуми Сковороди про історію свойого народу та його неволю передав у вірші з латинською назвою "De libertate", який хоч і не увійшов у початкову збірку „Саду", але тісно з нею пов'язаний. У цьому вірші поет ставить свободу, очевидно свого народу, понад всі скарби на землі. Золото у порівнянні до свободи й волі це болото. В цей саме час цариця Катерина II руйнувала Січ, козацьку славу. Сковорода не лякаючись гніву прославляє гетьмана Богдана Хмельницького, як батька рідного народу, який здобув свободу і волю. Цим поет виявляє свій осуд всім поневолювачам, а передусім петербургському царському урядові, який позбавляв найголовнішого, що потрібно людині — це волі. Інші похвальні пісні Сковороди не є вірші надмірної похвали у формі панегірків, що писалися в той час, але прості і щирі, що підкреслюють духовні вартості для досліджування.

Харківські байки

Г. Сковорода увійшов в історію української літератури, як перший байкар та визначний прозаїк 18 ст. Байки були відомі в українській літературі до Сковороди, але його заслугою є, що він виділив байку в окремий літературний напрямок. Тому його збірка „Харківських байок" увійшла в історію, як перша спроба байкарського жанру в українській літературі. Цей його почин пізніше продовжувався багатьма українськими письменниками. Байки Сковорода писав прозою.

Прозою називаються літературні твори написані не віршом, а просто, так як люди розмовляють. В прозі немає римування та поділу на віршові рядки. Прозові твори основані на чергуванні фраз у розповіді. У цій формі до Сковороди писалися життя святих, церковні проповіді та літописи. Сковорода своїми байками в українській літературі робить перехід до світської художньої прози. Думка написати збірку байок зародилася в Сковороди, коли він став мандрівним учителем.

Байка — це повчально-гумористичний чи сатиричний твір, в якому людська діяльність відтворюється в життю тварин, рослин, чи і речей. Байка постає тоді, коли автор з різних причин не може ясно і вільно висловити своїх думок. Тоді у формі байки він звертає увагу на хиби суспільства чи одиниці. Розповідь байки є коротка і драматична. Автор дуже коротко розповідає про якусь вигадану особу або подію, яка відображає факти з життя та наштовхує читача чи слухача до певного висновку. Таку саме форму вибрав Сковорода для популяризації своїх філософських ідей. В роках 1769-1774 він написав спочатку 15 байок, а пізніше ще додав 15 байок і вийшла ціла збірка, а тому що це було в час його перебування під м. Харковом, то він і назвав цю збірку „Харківські байки", яку передав своєму приятелеві Опанасові Панькову.

Байки Сковороди є виразні і переконливі. Зміст їх є морально-повчальний з загальними громадськими мотивами. Всі байки Сковороди діляться на дві частини — оповідання і висновок, або мораль. Цю останню частину байки Сковорода назвав „силою". Більшість його байок є оригінальні і лише невеличка частина є запозичена. „Харківські байки" поділяються на чотири ідейно-тематичні групи. В першій групі Сковорода підкреслює, що справжня цінність людини не є у її красі, багатстві, походженні, чинах, посадах і титулах, але у внутрішніх якостях, які виявляються в ділах людини. В другій групі він наголошує важливість суспільної корисної праці і відчуття задоволення своєю працею. Цих байок є найбільше. Вони займають понад третю частину збірки. В третій групі байок Сковорода засуджує всякі роди прагнень багатства, титулів, які пов'язані з багатьма клопотами та які перешкоджають людині бути щасливою. В четвертій групі він підносить вартість дружби та розумну поведінку, а засуджує безпотрібну і беззмістовну балаканину.

Головними дійовими особами в байках Сковороди є люди, звірі, птахи, комахи, явища

природи та окремі предмети. Вони виступають в людських рисах. Найголовнішим для кожної людини так і цілого суспільства, як навчає Сковорода є праця. Кожна людина має своє власне завдання, своє власне зацікавлення, свою власну працю, яка дає людині задоволення і щастя. Найбільш характерною байкою цього напрямку є „Бджола і шершень". Оповідання невеличке — байка славить працьовитість бджіл, які збирають мед не для користи, а тому що ця праця для них є солодшою меду. Цього не розуміють хижаки шершені, які привикли живитися чужим і для них варта не праця, але спосіб, як скористати з чужої праці.

— — — — —

Г. Сковорода, як філософ і письменник був високо освіченою людиною того часу. Він був оригінальним українським мислителем, що створив власну філософську систему і систему суспільних і етичних піглядів. У своїх творах „Наркісс" і „Книга Асхань" довів потребу самопізнання. В інших радив іти за вродженим нахилом шукати щастя в спокої душі і в згоді з Богом. Необхідним до осягнення щастя Сковорода уважає не лише самопізнання, але пізнання всього. Але наука мусить відповідати моральним основам. Корінь усякого зла є неуцтво, цебто не бажання вчитися.

За життя Г. Сковороди його твори не були друковані. Переписувалися і передавалися в рукописах. Таких рукописів на Лівобережній Україні було дуже багато, бо його популярність була дуже велика. Першим його твором, що був надрукований це був „Наркісс" в 1798 р. Перша збірка його творів вийшла друком в 1861 р., але з причини цензури вона вміщала лише частину його творів.

Новинки з централі Союзу Українок

Дня 28-го червня 1972 р. членки центральної управи Союзу Українок Канади та членки управи провінційної управи Союзу на Альберту і голова відділу при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні улаштували гостинну зустріч з одною з піонерок жіночого руху, заслуженою членкою Союзу Українок Канади пані Ганкою Романчич-Ковальчук з Ст. Кетерінс, яка в цей час гостювала в Едмонтоні. Зустріч відбулась в дружній товариській атмосфері.

— — — —

4 липня пані Ганка Романчич Ковальчук відвідала канцелярію Союзу Українок Канади. Складаємо подяку нашій гості, як за зложену візиту, то так і $10.00, які вона склала на організаційний фонд Союзу.

— — — —

Друга приємна візита була в канцелярії Союзу, яку зложила нам добр. Ольга Бойчук з Канори, Саск, яка на той час гостювала в Едмонтоні. Зустріч з провідним членством нашої організації в нашій канцелярії завжди приємна і корисна, бо маємо нагоду поділитися думками а тим самим створювати дружні взаємовідносини. Запрошуємо інших членок, які бувають в Едмонтоні відвідати нашу канцелярію.

— — — —

Дня 30-го липня голова Союзу Українок Канади пані Леся Івасюк їздила на українську оселю Барвінок. Це була неділя і по Службі Божій відбувся обід, а по нім слідувала програма — попис українських дітей, що перебували на оселі. Така поїздка голови була дуже цінною і важливою. Союз Українок Канади завжди цікавився виховною справою молоді рідною школою, оселями і цю працю всебічно проводить і тепер.

— — — —

У Третьому З'їзді Спілки Українських Журналістів Канади й Америки, який відбудеться 23-го вересня на Союзівці в ЗДА візьме участь наша редакторка „Променя" пані Н. Когуська.

— — — —

Читачів журнала „Промінь" і наше членство по відділах Союзу Українок повідомляємо, що проєкт кампанії на журнал „Промінь" вже проголошений і висланий до провінційних управ. Центральна управа Союзу сподівається, що заряди відділів, пров. управ і взагалі все членство поставиться щиро до цієї справи.

— — — —

Просимо замовляти книжку видану Союзом Українок — „На крилах пісень", яка проголошена в журналі в іншім місті. Досі цю книжку набули для себе такі відділи: ім. Лесі Українки — Форт Френсис, Онт., Олени Пчілки — Йорктон, Саск, Княгині Ольги, Ґримзбі, Онт., відділ при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні, Лесі Українки — Давфин, Ман., Княгині Ольги — Ляшін, Кве., Олени Пчілки — Тандер Бей, Княгині Ольги — Кадворт, Саск., Олени Пчілки, Норт Бетлфорд, Саск., Княгині Ольги — Принс Алберт, Саск.

Ольга Лукомська, екзек. секретар

ДІЯЛОГ З ВІЧНІСТЮ

Твори Олександра Ганжі незвичайні: коли вдивляєшся в його вироби з опаленої глини — статечні, монументальні величні постаті людей, мимоволі згадуєш „кам'яних баб", що бовванію ть ще подекуди по степових курганах України.

Звідки у нього ця пластична культура, цей подих тисячоліть?

Олександр Дорофійович живе довгі роки у селі Жорнищах, що неподалік стародавнього Немирова на Вінниччині. Він ніколи в житті не був в музеї, де б експонувалася стародавня скульптура, все життя гончарував. Та саме тому й захоплюють нас його чарівні витвори, що відчувається в них вогонь традицій, одвічне, невмируще мистецтво, яке так своєрідно втілилося в творчості митця наших днів.

А послухати Олександра Дорофійовича — так наче нічого незвичайного він і не робить.

— Як я ліплю? — каже майстер. — Беру глечик, на глечик ставлю горщик, де наліплюю очі, вуса, ніс, а на горщик — вазон чи горнятко замість капелюшка, і ось є людина.

Справді, саме так і творить митець. І в цьому краса, дивний лаконізм, відчуття особливостей народного гончарного посуду. Все те робиться за гончарним кругом, який обертається у нескінченому русі. Може, звідти і ця різноманітність форм, що переходять одна в одну, перевтілюються, перегукуються між собою.

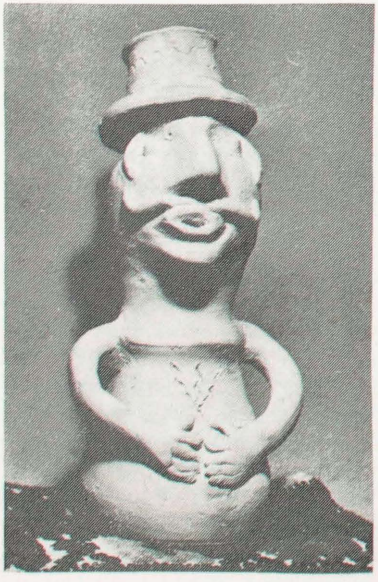

О. Ганжа — Артист співає

Ось його „Артист співає". Тулуб нагадує за конструкцією глечик, голова ж відтворена у формі горщика. Колись у сиву давнину наші предки олюднювали природу — митець олюднює гончарний посуд.

Образи Ганжі сповнені народного гумору. І що цікаво: кожна з його робіт зовні нагадує свого творця, як, наприклад, цей „Артист співає". Олександр Дорофійович такий же веселий, лукавий, і ніс у нього такий же довгенький. Майстер має такі ж очі, що світяться посмішкою. Він жвавий, хоч йому вже майже сімдесят років, рухливий, балакучий, пишається рідними Жорнищами.

Пишається Ганжа і своїми синами: Степаном — солістом танцювальної групи народного хору імені Г. Верьовки і Петром, який розвинув далі традицію роду, став скульптором. Закінчивши Львівський художній інститут, де він навчався у майстерні відомого митця, Лауреата Державної премії Української РСР імені Т. Г. Шевченка Дмитра Крвавича, Петро поїхав до осередку народного гончарства — славетної Опішні і тепер працює там головним художником, допомагає місцевим митцям розвивати національні традиції. Сам же Петро знову і знову повертається до мудрого мистецтва батька, вивчає його творіння. Адже кожне з них — то відкриття. В роботах умільця зачаровує насамперед активна форма, що гранично конкретно й образно відтворює думку, та форма, де все підкорено змісту. Взяти добре відому на Україні його скульптуру „Мати з дитиною". Скільки тут величі, жіночої гордості! А здавалося б, використано лише дві конструкції — глечик і горщик. Глечик — це тулуб жінки. Горщик — голова. Яка ж вона чудова! Як наліплено намиста, очі! А які руки, що тримають немовля!

Нині Олександр Дорофійович Ганжа готується до виставки. Відібрав для неї цілу низку витворів, серед них „Вершники", „Жорницькі музики", „Дівчина-птах" та інші. Якось запитали в Олександра Дорофійовича, де він знаходить ту дивну оригінальну форму, що її надає своїм працям. Відповідь була такою: „Форму я беру із саду та городу".

Рідна земля, її сади, її лани надихають митця у творчості. Ось чому твори Ганжі такі невід'ємні від краси його Поділля.

М. Грицюк.

В. Смирнів

ТВОРЧІ ЗАСОБИ ПАНАСА МИРНОГО

Автор „Творчих засобів Панаса Мирного" — молодий викладач літератури і української мови у МекМастер університеті в Гамільтоні Володимир Смирнів. Ця стаття базована на обширних дослідах про життя і творчість Панаса Мирного, проваджених в опрацюванні магістерської тези, яка була прийнята Торонтонським університетом 1967 року.

В. Смирнів є також автором кількох праць про українську літературу, вміщених у англомовних журналах. Ювілейного року — у століття Лесі Українки — на сторінках нашого журнала було вміщено його довшу розвідку англійською мовою про драму Л. Українки „Камінний господар", яку тепло зустріли читачі „Променя".

Редакція.

— — — — —

Немало джерел свідчить, що впродовж свого життя Панас Мирний цікавився різними особливостями психології людини. Найбільше захоплювало його питання самих мотивів людських вчинків, особливо ж тих, що їх суспільство вважає кримінальними, як злодійство, душогубство, проституція.

Злочинні вчинки нераз ставали основою художніх творів Мирного. Одна пригода, описана автором у „Подоріжжі од Полтави до Гадячого", заслуговує особливої уваги. Із цього нарису видно, що Мирного хвилювали не самі кримінальні вчинки (масове душогубство та інші злочини Гнидки), про які автор почув в дорозі. У згаданій „Подоріжжі" Мирний явно підкреслює, що його найбільш вражало: „Як такий мирний пахарський побут з його поетичним почуттям, з людяністю викинув з себе такого злющого зарізяку, котрому нічого проткнути ножем горло маленькій дитині, коли воно, прокинувшись, начало у колисці кричати. . . Які почуття володіли руками сього розбишаки, коли він мив їх у гарячій людській крові, так щиро кохаючи свою молоду жінку? Хай скаже наш психолог".[1]

На заклик Мирного — науково пояснити вчинки Гнидки, очевидно, не відгукнувся жодний психолог. Проте, проблема, згадана у подорожньому нарисі, і далі непокоїла Мирного, аж поки, нарешті, заохотила його до спроби обґрунтувати психологічні підстави злочинства Гнидки у романі з початковою назвою „Чіпка". Вже здавна відомо, що цей намір, зрештою, привів Мирного до літературної спілки з його братом, Іваном Біликом, та що їхня співпраця завершилася появою роману „Хіба ревуть воли, як ясла повні?" у 1874 р.[2] Але не бракує й інших джерел, які свідчать, що над кримінальними явищами Мирний почав застановлятися ще в юнацтві, задовго перед своєю літературною дебютою 1872 року.

Ранні щоденники також потверджують, що іще юнаком Мирний не тільки співчував жінкам-повіям, не лише прагнув збагнути причини їхньої недолі, але й про те, що вже на 16-му році життя у нього зродилося бажання відобразити свої спостереження у художній формі. 7 травня 1865 року Мирний записав у власному щоденнику: „Гірка доля оцих! Тяжко гірка! Я не знаю, чого я такий чулий став тоді: у мене трохи сльози не потекли. Сьогодні, як гарно буде, піду туди й розпрошу, яка її нива. Хочу з життя їх написати повість".[3] Два дні пізніше інший запис Мирного свідчить про саму зустріч: „Учора ввечері гуляв і бачив Дуняшку (повію), знаю все її життя — вона рада такому, хоч і знає добре, що гірко так жити. Сьогодні, може, напишу її життя".[4] Очевидно, Мирний не здійснив свого наміру в той самий день. Однак, впродовж своєї літературної діяльности він не лише порушив питання життя повій у кількох повістях, але й надав цій темі провідне місце у романі „Повія".

У розглядах творчости Мирного часто звертається увагу на психологічні характеристики героїв. Але у багатьох літературних дослідженнях, навіть у тих, які цілком присвячені психологічним питанням,[5] можна завважити певну обмеженість. Вона полягає в тому, що дослідники майже не звертають уваги на художні засоби, якими Мирний передає читачам психологічні риси, душевні таємниці своїх героїв. Ця обмеженість — недолік літературознавства. Мистецькі засоби показу Мирним психології героїв заслуговують на окремий, глибший розгляд. Як дослідження біографічних данних, так і аналіза творчих засобів допомагає краще розуміти і світогляд, і художню досконалість письменника.

---

1. Панас Мирний, „Подоріжжя од Полтави до Гадячого" **Твори в п'яти томах,** (Київ, 1960), том II, стор. 27.
2. Ів. Ткаченко, „Літературна спілка Панаса Мирного та та Івана Білика", **Червоний шлях,** 1924, чис. 1—2, стор. 187, 95.
3. Панас Мирний, **Твори в п'яти томах** (Київ, 1960), том V, стор. 398.
4. Там же.
5. М. П. Пивоваров, **Майстерність психологічного аналізу,** (Київ, 1960), стор. 5 - 6, 9.

Майже усі жанри, які творять літературну спадщину Мирного, свідчать про його майстерність зображення дієвих осіб. Але мистецькі засоби автора найбільш помітні саме в його романах. У великих творах, особливо у „Повії", розмаїтість засобів психологічної аналізи — справді обширна. До них належать і монологи, і сни, що заховують в собі підсвідомі чи таємні бажання героїв, як також і різні суспільні відносини, передавані діялогами та вчинками дієвих осіб. Число авторових засобів — справді значне, і тому наведемо лише кілька характерніших прикладів із роману „Повія", вияснюючи їхню функцію в цьому творі.

Мирний нераз аналізував різні лихі явища і у творах, написаних до „Повії". Про це свідчить не тільки зміст багатьох оповідань, але самі назви їх: „Лихий попутав", „Лихі люди", „Лихо давнє й сьогочасне". Проблеми лиха можна дійсно вважати лейтмотивом творчости Мирного, і не випадково автор надав цим питанням значне місце у „Повії". Саме в цьому романі Мирний осягнув надзвичайного успіху опрацювання улюбленої теми, скориставши з властивих йому мистецьких засобів.

Зображенням зла у „Повії" автор прагнув довести читачам, що безмірний егоїзм людський є тим лихом, що завдає шкоди і цілому суспільству, і окремим самолюбним особам. В романі це стверджується описом безмежної зажерливости, безконечної гонитви за збагаченням та здобуттям влади над іншими з боку Грицька Супруненка, Загнибіди, Проценка, Колісника. Так само переконливо змальовано Мирним і лихі наслідки, що постали із суто-егоїстичних вчинків згаданих осіб. Егоїзм головної героїні, Христі Притики, великою мірою спричинився до трагічної долі її життя. Зокрема, Мирний зумів довести, що самі потягнення героїв роману, і навіть їхнє душевне єство, можна, власне, розпізнати у ставленні до всякого роду лиха, як наслідку суспільних чи навіть стихійних явищ.

У межах художнього засобу лихо стає ніби якимось таємничим дзеркалом, яке відбиває проміння психологічних рис не лише головних, а й другорядних героїв „Повії". Кілька епізодів свідчать, що Мирний свідомо вживав такого засобу. Ось, наприклад, Марина навмисно стала нешлюбною жінкою стороннього чоловіка, бо добре знала, що, власне, її вчинок мучитиме совість чутливого Довбні, і, нарешті, змусить одружитися з нею. З іншого боку — Марина цілком байдуже поставилася до горя Довбні, до його душевного болю та фізичної недуги, спричиненої хронічним алкоголізмом. До страждань Христі також лишилася Марина цілком байдужою. Коли Христя, вертаючись до села, зайшла до Марини, то та лише пустила її переночувати і нічим, навіть куснем хліба, не поділилася зі своєю колишньою подругою. Навіть гірше того: Марина ще додала до Христиного душевного болю, кажучи, що ніхто в селі не дасть їй притулку та що доля Христі — геть безнадійна і безпорадна.

Але якби Марина бажала, вона могла б допомогти своїй товаришці у біді, хоч би, принаймні, запропонувавши Христі зостатися із нею. Христя, хоч і хвора та скалічена, була ще в стані утримати себе так само, як і Марина. Хоч і стало нарікала на свою недолю Марина, але, по-суті черства і самолюбна, вона була байдужа до злиднів та мук, які терпіли в житті її близькі і знайомі.

Мар'я, інша героїня роману, як і Марина, також не відчувала жалю до бідуючих людей. Сама в особистому житті Мар'я витерпіла горя не менше від інших. Та вона не обмежувалася лише наріканням на свою лиху долю, але постійно намагалася вирватися із біди. Як кріпачку, її одного разу покарали, прикувавши ланцюгом до стіни. Уперто і настирливо сіпала Мар'я тим ланцюгом, аж поки відірвала його та втекла від свого пана. А пізніше — вона покинула свого чоловіка, коли свекруха стала занадто докучати їй. Але, як бачимо, це не навчило її співчувати горю ближнього. Мар'я не відчула найменшого бажання допомогти Христі врятуватися від недолі та смерті при останньому повороті до рідного села. Коли дорогою Христя зайшла до Мар'ї, то та, правда, нагодувала її. Але одночасно Мар'я зовсім не переймалася тим, що Христя сама вночі, у лютий мороз, вирушила пішки до села. Навпаки, Мар'ї і її чоловікові ніби аж полегшало, коли Христя пішла від них геть. . .

Численними прикладами в романі Мирний переконливо доводить, що хоч як багато Марина та Мар'я випили гіркого-горя, хоч скільки мук перетерпіли обоє — ніщо не змінило їхніх егоїстичних мотивів, не викликало жалю і співчуття до ближніх.

Інакше передав письменник психологічну характеристику Пріськи Прутили, Христиної

матері. Впродовж життя Пріську все переслідувало те, чи інше лихо. Відмінно від Мар'ї, вона ніколи не могла, та навіть і не намагалася, втекти від біди, принаймні, уникнути лиха. Натомість, Пріська пасивно сприймала та терпляче переживала усі злидні і муки, які, врешті, призвели її до загину. Мирний справді майстерно дібрав влучні метофори в описі душевного та фізичного стану Пріськи:

„Тихо, мов жарина в попелі, тліє її душа, ледве даючи ознаку, що ще жива, чимсь-то б'ється, чогось-то хоче. . . Так гниє деревина на корені: уже й віти її посохли, і середина випала, а вона все стоїть; вітер-негода обносе сухе гілля, а зсередини шашіль виточує гниле суччя; кругом дірки, кругом дупла, один стовбур — і той порожній. . . а все стоїть! Треба не вітру, а бурі повалити його — і він, поскрипуючи, дожидає тії бурі".[6] Образ дерева, зігнилого всередині, чудово передає Пріськіну вдачу. Як те вкорінене дерево, вона впродовж життя лишалася на одному місці, терпляче зносячи усі злидні і біди власні та суспільні, зовнішні і внутрішні, свої муки душевні, які, зрештою, підточили її, як той шашіль дерево. . . І Пріська вже не мала куди втекти від свого лиха-недолі. . .

Інші герої роману „Повія" — не подібні на Пріську. Вони часто шукають та часом і знаходять засоби якщо не втекти, то, принаймні, захиститися від лиха. Ось Хведір Супруненко знайшов собі порятунок. Усе прагнув він по-справедливому ставитися до кожного. Але це йому ніяк не вдавалося: був він ніжної вдачі, бракувало сильної волі. Постійна неможливість здійснити власні наміри стало тримала Хведора в напрузі і, зрештою, призвела до нервового потрясення. Хведір ледве пережив цю кризу, часами будучи близько божевілля. І сталося, що саме під час душевної недуги він підсвідомо натрапив вихід зі свого прикрого становища.

Коли Хведір під впливом нервового потрясення опинився в стані маячення, він стало блукав біля сільської церкви і часами навіть намагався повіситися на дзвініці. Одужавши, Хведір далі все частіше став бувати в церкві. Так він у вірі християнській знайшов захист від лиха, яке його довго переслідувало. Віра заспокоїла його душевну тривогу, зменшила психічні страждання, уможливила йому, до певної міри, звільнитися від батькового та жінчиного панування над його життям. Хведір цілком присвятив себе церкві, став паламарем. Хоч жінка і батько нарікали, докоряючи йому церковністю, але вже безсилі були захитати віру Хведора чи послабити його твердий намір і любов до праці для церкви. Таким чином Хведір знайшов, як позбутися суспільного лиха, що ледве не довело його до самогубства. Однак, скріплення у вірі не усунуло основних вад слабого характеру Хведора. В самому кінці роману Мирний стверджує це, підкреслюючи, що віра не змінила душевної кволости Хведора, але ж уможливила жити далі навіть з його нестійкістю характеру. Наведемо слова самого автора: роману:

„Хведір мовчки робив своє. Він після Грицькової смерті наслідував його добро і зовсім би заможним зробився, коли б пильнував одного. А то на всі сторони кидається, то шевцем би він зробився, то столяром би став. Накупе струменту, поб'ється тиждень-другий та й кине. Одного тільки — церкви не кидавсь та паламарства. Ще до того з Христиною смертю став мов щиріший".[7]

Хведір — не єдиний герой роману, що у скріпленні релігійності рятується від життєвих бур. Кирило також у побожності знаходить подібний захист і спокій. Проте, у цьому творі Мирний не прагне довести, що сама віра завжди і кожному може полегшити тягар життя. Навпаки, автор свідомо визнає обмеженість лише самої віри у поборенні численних життєвих проблем, доводячи, що меншість героїв твору прагне у скріпленні віри рятуватися від лиха-недолі. Виразно про такий погляд автора свідчить інший герой роману, семінарист Довбня. Він усвідомлював, що пересічна людина може мати лише часткову поміч та захист від лихої долі у вірі Христовій, і тому, по скінченні семінарії, вирішив не приймати священичого сану.

Хоч і даремно, але кілька дієвих осіб шукають інших засобів втечі від лиха, що їх стало переслідує. Між ними — і Довбня. Знаючи, що ані ділом, ні словом він не зможе захистити себе чи інших від численних злигоднів життя, Довбня прагне, принаймні, забутися, відігнати геть прикре усвідомлення похмурої дійсності. Та втеча Довбні у забуття — щоразу лише часова, скороминуча: алкоголь не надовго притуплює його розуміння безнадійності власної долі.

6. Панас Мирний, **Повія** (Київ, 1960), стор. 21.
7. Там же, стор. 492.

(Далі в наступнім числі)

З нагоди повороту з України

Пані Гафія Янішевська з Едмонтону зустрічаючи своє 80-ліття засилає $15.00 на журнал „Промінь" і ділиться своїми враженнями з побуту в Україні. Ціле своє трудолюбиве життя пані Янішевська не відступала від громадської праці і також для України, хоч від ранньої молодости проживає в Канаді. Україну завжди любила, мріяла, щоб її колись побачити. . . Пані Янішевська належить до піонерок, довголітня і заслужена членка в жіночім товаристві — відділі Союзу Українок Канади в Едмонтоні.

Пані Гафія Янішевська серед рідних в Україні в день своїх уродин. Дівчинка вручує їй квіти від родини.

Поміщуємо її короткого й теплого листа до редакції.

„Шановна Пані Когуська!

З нагоди дня моїх уродин — 80 років, я дякую Господу Богу, що дозволив мені дожити до такого віку. Цього літа я відвідала далекий а близький серцю дорогий край Україну та рідні села.

Нас з родини поїхало трьох — моя сестра Ганнуся Ґреґорі, моя дочка Марія Ткачук з Саскатуну і я. Я дуже задоволена, що відвідала родину і рідне село, але там, де найбільше хотілось побути і поговорити, то там найменше часу ми мали.

Мій день уродин припадав на 2-го червня і того дня ми були у рідному селі. Там нас вітали квітами у нашої первої вуєчної сестри. Все це було дуже зворушливе і залишилось назавжди у пам'яті. Я на ріку Прут лише коротенько згори поглянула, але на долину не мала нагоди піти, хоч би руки намочити.

Сил у мене немає багато але я така щаслива, що була в Україні і що Бог допоміг мені вернутися додому. Я лише з такою вірою їхала, що Бог допоможе мені вернутися — то було в серці і думці. І з нагоди мого побуту в Україні і моїх уродин 80-ліття засилаю $15.00 на журнал „Промінь". **Гафія Янішевська**

ЗДОРОВ'Я В ПОРЯДКУ...

Прикро слухати, коли люди у 45—50 років, кажуть: „Старість прийшла, пізно займатись фізкультурою". Ще гірше, коли від спорту відмовляються 25—30-літні.

З дитинства звикаємо ми бігати, стрибати, полюбляємо швидкі ігри — організм потребує руху. Ігнорування фізичних вправ гальмує всебічний розвиток людини, погіршує її стан, самопочуття, призводить до в'ялості, здряхління.

Одним із основних факторів фізичного виховання є ранкова гігієнічна гімнастика. Вона розвиває силу, спритність, зміцнює нервову систему, викликає почуття бадьорості, радісне збудження. Нині в побут колективів багатьох підприємств і установ увійшл виробнича гімнастика. Ці „п'ятихвилинки" є важливим гігієнічним фактором, одночас вони позитивно впливають на продуктивність праці.

Після роботи надзвичайно корисні піші прогулянки, відвідування груп здоров'я або відпочинок у парку. Заняття фізкультурою не завадить у будь-якому віці. Головне — до глибокої старості вам гарантоване відмінне самопочуття.

А. Мурашина,
кандидат медичних наук.

Складаємо нев'янучий вінок в пам'ять нашого дорогого зятя, бл. п. д-ра Дмитра Кіндрачука, який відійшов від нас 3-го грудня 1970 року, в його світлу пам'ять складаємо $5.00 на журнал „Промінь".

Михайло і Варвара Павлюки Саскатун.

— — — — —

Нев'янучий вінок складаю на свіжу могилу мого мужа і батька, бл. п. Евгена Многодітного, який відійшов у вічність 30. 6. 1972. В його світлу пам'ять складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Дружина, син Евген, і невістка Марлин. Монтреал,

— — — — —

У незабутню пам'ять моєї дорогої кузинки, бл. п. Ірини Паньків, яка відійшла з цього світу в червні, 1972 року в Дуфрості, Ман., складаю нев'янучий вінок з найкращих квітів і на журнал „Промінь" засилаю $5.00.

Анастасія Пасерб, Торонто.

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок з найкращих квітів в пам'ять моєї дорогої сестри, бл. п. Ірини Паньків, яка упокоїлась в м. червні 1972 року в Дуфрості, Ман., на журнал „Промінь" засилаю $5.00

Оксана Антонійчук, Торонто

Василь Шевчук

Григорій Сковорода

РОМАН — ФРАГМЕНТ

(Продовження з ч. 7)

— Коли б я міг, Оленко, — розвів руками пасічник. — Я гою тіло. Він же душею хворий... Григорію, а може, ти зарадиш? Це ж по твоїй парафії.

Сковорода здригнувся: отерпши весь, прикипів очима до лісовички і ледве збагнув, чого від нього хочуть.

— Чим я зараджу, батьку... — озвався хрипко. — Я ж не священик...

— Ти любомудр, учитель.

Олена мовчки плакала. Не кривлячись, не схлипуючи. Сувора, стримана в своїй печалі, вона дивилася кудись у ліс, за пасіку, і по щоках поволі скочувалися важкі скупі сльозини.

— Я йду, я згоден, — поклав Григорій Біблію. Йому пекли ті сльози, немовби падали не на сорочку дівчини, а на його вразливе, ніжне серце.

Гінка, розмашиста, немов тополька, дівчина ступала легко, по-лісовому м'яко. Їй десь було літ двадцять, а може, й більше. Якась достойність, самоповага або природна мудрість робили її обличчя не по-земному гарним, не по літах серйозним, але таким привабливим, що неможливо було відвести погляд.

Аби розвіяти дівочі чари, Григорій вирішив поговорити з нею, переконатися, що це звичайна жінка, і, головне, дізнатись дещо про їхній побит та про минуле батькове, в якому, певно, криється його хвороба.

— Ви вдвох живете з батьком? — спитав спокійно й навмисне трохи байдуже.

— Удвох. А що? — насторожилась дівчина.

— Нічого... Давно померла ненька?

— Вже п'ятий рік.

— Хворіла довго, мабуть?

— Ні. Налякалась дуже, коли горіла хата...

— І батько теж?

— Напевне. Ми ледве вирвалися...

— З вогню?

— З паланки.[2]

— Орда?

— Куди там! Татари нас боялися, — мов рубонула шаблею.

— А хто?

Промовчала. Присівши, вирвала стебельце синіх дзвоників і крадькома зиркнула пильним оком на незнайомця.

Щастя, а де ти живеш? Горлиці, скажіте!

Григорій знітився. Збагнув, що дівчина боїться мовити йому всю правду. Картався своєю цікавістю й шукав дороги, яка б найскорше вивела його з цієї прикрості. Не раз упевнювався: якщо довір'я прагнеш, то не таїся сам. Тому й на цей раз вдався до того чудо-засобу.

— А я п'ять років учив студентів у нашім славнім Харкові, — сказав він дружньо й щиро, як говорити можуть лише безхитрі душі. — Прогнали теж...

— І де ж ви нині? — озвалась миттю дівчина.

— Ось тут! — спинився Сковорода.

Вона всміхнулася, зірвала квітку вогника і запитала несміливо:

— А там дівчата вчаться?

Розвів руками.

— Жінок нема в Колегіумі.

Поміж дубів, немов дівчата між козаків, замиготіли стрімки берізки. Під ноги хлюпну-

[2] Округа на Запорожжі.

ла барвиста повінь квітів. Сипнуло сонце променями.

Олена вибігла на лісову галявину.

— Он наша хата й пасіка!!! — сказала весело. І враз погасла, звела докупи брови.

Не озираючись, пішла вперед.

Григорій, мовби у сні, поплівся слідом. Тривожне й радісне передчуття якихось зрушень та перемін в його примхливій долі то заливало груди й п'янило серце, мозок, то відступало, тануло й лишало тоскну пустку.

Біля воріт Олена його заждала і повела до хати через маленький чистий дворик.

Майор лежав у ліжку. Худий, смаглявий, з горбатим довгим носом і руками, кинутими на простирадло, він схожий був на степового сокола, що натрудив у леті крила і впав, украй знеможений.

— Татуню, я привела вам лікаря, — сказала Олена лагідно.

Майор і вухом не повів. Не спав, дивися кудись у кут під стелю й постогнував.

— Мир дому вашому! — врочисто мовив Сковорода і підійшов до хворого. — Вставайте, дядьку, та пообідаємо, бо я й не снідав досі!

Той тільки блимнув на нього тьмяним оком і ворухнув бровою.

— Що вам болить?

— Нічого... і все... — таки озвався.

— Моторошно? — спитав Григорій. Він говорив навмисне голосно, щоб розігнати гнітючу тишу хутора, в якій потонув господар. — І білий світ не милий?

Обличчям хворого пройшла легка судома.

— Ви, мабуть, добрий лікар — наче у воду дивитеся... — промовив тихо й хрипко.

— Вони, татуню, аж із самого Харкова, — підкинула слівце Олена.

— А я то думаю: ніби й не валківський... — повеселішав хворий. — Панів старшин лікуєте?

— Бува й таке. Здебільшого, від марнославства й гонору.

— О, це у дуків наших найтяжча нині хворість, — аж сів Майорів у ліжку. Вже козаків та посполитих за власне бидло мають... Олено! — крикнув раптом. — Чого ж ти, доню, моняешся? Давай хутчій обідати. А то пан лікар зовсім охляне з голоду...

Він скинув ковдру й спустив додолу кістляві жовті ноги.

— Як ви прийшли, добродію, мені немов розвиднілося, — заговорив довірливо. Й підняв тремтячу руку: — Все тільки дим, дим, дим... А кров з нагайки капає...

— У вас велика пасіка? — спитав Григорій, аби звернути його з дороги спогадів.

Майор закліпав часто й нараз осміхнувся:

— Бджола гуде... Пергою, воском пахне... Олено, чи ти була на пасіці?!

— Сьогодні вранці, — поставила на стіл вареники. — Багатий взяток буде — цвіт буйний-буйний.

Повеселівши, Олена ніби ще покращала: в очах заграли блискітки, порум'яніло личко, а спритні довгі руки так і літали, так і вилися, мов лебедині крила.

Якусь часину чоловіки сиділи мовчки і милувалися цим карооким вихором. А далі знову Майор нахмурив брови, весь потемнів, неначе перед грозою, і простогнав так жалібно, що у Григорія душа зайшлася болем:

— Коли б це Настя хоч одним оком глянула...

— Не побивайтесь, дядьку, — узяв його за руку. — Не треба так жалкувати тяжко за тим, що втрачено і пережито. Радійте краще тому, що маєте. Життю, здоров'ю, сонцю, спочинку, праці, такій дочці..

— Дочка у мене — золото, — сказав Майор. — Що роботяща, а що вже краля...

— Тату, беріть уже обідайте! зачервонілась дівчина й, поставивши на стіл узвар, побігла геть із хати.

Лиш надвечір Сковорода залишив хутір. І все ж господар приндився, не відпускав. Проте Григорій був невблаганий: горе тому метеликові, який кружляє біля вогню. Пообіцяв приходити (і навіть завтра зранку!), вклонився дівчині за частування й пірнув у ліс, як риба в воду.

**
*

Від того дня Майор радів Григорієві, немов дитина матері. Помалу він очунював і набирався віри в життя, у світ, у людськість. Страхи й примари давноминулого все рідше й рідше йому стискали мозок і холодили серце. Нарешті, зовсім видужавши, одкрив Григорієві свою тяжку пригоду, що не дала йому дожити віку на Запорожжі. Розповідав із журбою, з болем, але розважливо, без тих ознак афекту, які були раніше. Коли згадав дружину, заплакав нишком, утер крадькома скупі козацькі сльози й почав громити панство, що розрослося буйно й на вольнім Дикім полі.

Вони сиділи в затінку під молодою яблунею і гомоніли стиха, як личить добрим людям. Над ними мліла в сонці туга зелена зав'язь, а трохи збоку, на білім тлі оселі, палав нестрим-

(Продовження на стор. 17)

PROMIN

Vol. XIII, 8 - 9 ENGLISH SECTION August - Sept., 1972

THE UKRAINE'S FAMOUS WANDERING PHILOSOPHER

By Honore Ewach

How out of place would Hryhoriy Skovoroda be if we insisted on placing him, as a philosopher, beside Stuart Mill, Herbert Spencer, Descartes, Pascal, Kant, or Hegel! He would not, however, have minded chatting with Jean Jacques Rousseau. (No doubt, they would have chatted beautifully in Latin). Socrates would have liked the simple and natural ways of life of Skovoroda. He and Rama Krishna of India woud have been glad to meet Skovoroda, if all three of them lived in the same century and country. Emerson, no doubt, would have been very much interested in Skovoroda's ideas, had he a chance to read his works, but, most likely, he would have been perplexed a little by Skovoroda's flute and his habits of a wandering philosopher.

In short, Skovoroda was unique as a European philosopher. He was a well-educated and well-read man. He knew several ancient and modern languages. He could converse fluently and even write poetry in Latin. He conversed with his country men in Ukrainian. But he wrote his philosophical works (which came off the press in two thick volumes in Kiev last year) in the scholarly language of his time, that is of the second have of the 18th century. He carried his well-thumbed Bible in Hebrew wherever he went. He knew well most of the Greek and Latin classical authors. No doubt, the works of his prominent French contemporary, John Jacques Rousseau, were known to him, too. They were both wandering philosophers. In fact, Skovoroda and Rousseau were very much alike. Both of them were welcome at homes of the liberal-minded squieres and landlords. Skovoroda was at home also among the common people.

Skovoroda was often seen sitting on the village green surrounded by the Ukrainian villagers, teaching them that there is a divine spark in each of them, no matter how humble is man's place in life. He taught them to be always conscious of their human dignity, as the children of God. He told them to be free-minded, always ready to learn. "A man who is asleep, though he looks like dead, by and by will wake up," he would say significantly to his audience, having

in mind his native country's sad plight, for he was certain that the Ukraine would in time resurrect again as a free and independent country.

As a wandering philosopher, Skovoroda was very much like Socrates and other ancient Greek philosophers. And even now he would have been treated by the people of India as one of their "senyasins" — the wandering holy man.

But it would have been ridiculous to ask Skovoroda to take Kant's place as a professor at the Koenigsberg's Universiyt and to spend most of his time in a library, with musty old books. He would have been chilled to death in Herbert Spencer's place as cabinet philosopher. He would have been bored to death even with Voltaire's high society friends.

Skovoroda stuck fest to actual life. He liked the bright warm sun and the kind heart of his rustic but intelligent and artistic Ukrainian villagers more than the books and the cold and abstract reasonings of the bookish philosophers.

Only the genial civilization of the sunny Ukraine could have produced a philosopher of Skovoroda's simple, kind, and profound nature. According to Skovoroda, if we let the Universal Wisdom speak and act through our hearts, we shall attain our highest development and live our life as a continual joy and happiness.

TWO ART EXHIBITS AT ST. VLADIMIR INSTITUTE, TORONTO

When the chairman of the art committee at St. Vladimir Institute, Mrs. Gloria Ochitwa, resigned her position to become one of the art directors for the Damkjar-Burton Gallery in Hamilton, Ont., the Board of Directors appointed Mrs. Halia Sluzar — a member of the committee — in her stead. Although she assumed her duties late in February, Mrs. H. Sluzar still managed to arrange two exhibits for the spring season: Valerie Mokrytzki (April 23rd to May 6th) and Young Artists (May 28th to June 4th), a feat rarely accomplished, even by professionals.

The announcement of the first One-Man Show of Valerie Mokrytzki of Cleveland, Ohio, aroused the interest of the Ukrainian community in Toronto for several reasons. Valerie Mokrytzki was born in Toronto and is the daughter of the well-known, active members of our community, Dr. and Mrs. Elias Wachna. Until her marriage to an American, she studied at the University of Toronto. However, after moving to the U.S.A., she continued her studies at the Carnegie Institute in Pittsburgh and the Cleveland Institute of Art in Ohio. She has participated in a number of group shows as the Canton Art Institute, Butler Institute of American Art and the Cleveland Museum of Art. She has won several wards including three from the Jewish Centre in Cleveland, and had a painting selected for the Centennial Art Project of the Ukrainian Women's Association of Canada in Toronto. One of the associations of which she is a member is the Experiments in Art & Technology in Cleveland.

Mokrytzki showed 32 paintings done-in-oil and oil collage, of which only 4 were figurative or non-abstract in style. The themes of the paintings — concrete or abstract — depict the artist's interest in a wide range of subjects. Nevertheless, there were paintings with a recurring theme that formed a series. The subject matter of two such series is machines and — as I have named them — hieroglyphics.

The five oil collages that belong to the hieroglyphic series are "Peking", "Night Shade", "Image No. 1, No. 2 and No. 3". Although they differ in colour and collage, the use of symbols (suggesting Chinese, Egyptian or Greek ciphers) is their common denominator. With these symbols, the artist created an aura of mystery, for the viewer thinks that if he could decode them, the meaning of the paintings would then be revealed to him.

In the machine series, the artist combined dots, circles, gears and wheels-like-poker-chips to create interesting compositions. In "Infinity", the image of a gear-shaped human-being depicts man not as an aesthetic, but as primal power or energy. The first 'machine' in the universe.

Regrettably, the artist was unable to communicate her ideas — at least to this viewer — with the same clarity in many of the other paintings. Occassionally, the titles were misleading as in "Promise another Spring" and "Composition in Red-Gray" to mention a few. In "Promise another Spring", the magenta, pink and blue are not colours one normally associates with spring. Similarily, "Composition in Red-Gray" has too many other colours — yellow, blue, green and gold — to be able to live up to its name. Perhaps this seems unimportant or insignificant, but when the artist titles his works, one assumes that the paintings reflect the meaning of the titles. One also sensed that the artist had difficulty in expressing some concepts abstractly that were readily understood by the viewer. However in "Awakening" and especially in "Fragments" — brown patches of colour on a silver background — the artist shows that she can resolve this problem.

Of the figurative works, the composition "Birds" was enjoyed by all. Three tropical-coloured, spindly-legged birds looked down upon us as if they found us as amusing as we found them!

* * *

The second exhibit of "Young Artists" was a 'first' for the Institute for the following reasons. It was the first time that student work was shown, and the first time that batiks and jewellery were shown along with the traditional art forms. Also, the courtyard was used to display outdoor sculpture.

Since the artists are young and just beginning to develop their talent, there will be no comment on their works. Instead, a brief biography and the media they are working in will be given to acquaint the reader with the students.

Karen Kulyk, daughter of Dr. and Mrs. J. Kulyk — members of the Institute — is a resident of St. Vladimir Institute. She has completed her third year in Fine Arts at York University. She exhibited oils, batiks and a sculpture.

Christina Novakiwsky graduated from the University of Toronto with a degree in Honour Fine Arts. She displayed batiks, graphics and sketches. Her mother, Halyna Novakiwsky, had an exhibit at the Institute last fall.

Christina Velyhorsky Seniw is the only married member of the group. She has completed her third year in the Honour Fine Arts Course at the University of Toronto. Her contribution to the show were oils.

George Styranka is another offspring whose mother — Maria Styranka — exhibited here also. He is in his fourth year at the Ontario College of Art and exhibited jewellery, sculpture and pen-and-ink caricatures.

George Szachrajuk is also a fourth year student at the Ontario College of Art. He displayed sculpture and oils.

The student exhibit was well received by the public. Although a large number of works were sold or commissioned, this should not be the criteria for considering it a success (or any other exhibit for that matter). It was successful because it gave the students an opportunity to show their creative ability to the public, and it gave the public a chance to see the scope and variety of materials and media available to the artist to express his creativity.

In concluding, may we wish the past art chairman, Mrs. Gloria Ochitwa a richly rewarding career with the Damkjar-Burton Gallery in Hamilton. To the newly appointed art chairman, Mrs. Halia Sluzar, our hope that the momentum you now possesss is never lost and that we can look forward to an interesting art programme in the fall.

H.H.

June/72

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА

ним вогнищем розкішний ряд півоній. Десь на грядках за хатою леліла пісня-туга... Вона манила, кликала, сповняла груди щемом. Не уявляв Григорій, як він без неї житиме, і через те сьогодні вранці вирішив рушати знову в мандри. Прийшов оце прощатися, та все не міг одважитись. Дивився сумно на цей куточок милий та на його господаря, ловив Оленин голос і не знаходив сили порвати пута приязні.

— Ну що ж, Іване Гнатовичу, — нарешті мовив, — мені пора!

— Куди ти? — відчув Майор недобре.

— Загостювався у ваших славних Валках...

— Побійся Бога, Грицьку!

— Спасибі за хліб та сіль, за ласку. Я вже піду.

— Може, ми чимось тебе образили?

— Ні, ви були, мов рідні. Я щиро вдячний долі, що привела мене на ваш поріг, але не варто й зловживати її прихильністю.

Майор заметушився в розпачі, не відаючи, чим зупинити гостя, який з'явився сонцем в його житті й тепер ось хоче щезнути.

— Побудь хоч місяць, хоч кілька днів!

— Не можу.

— Чому, чому? — хапав Майор за руки.

Помовчавши і пересиливши бажання здатися на ласку долі, Григорій мусів підняти трохи забороло.

— Як казав один угорський турок: я повинен або поганяти цього верблюда, або негайно йти звідси геть...

— Який верблюд? О Господи! — не зрозумів господар натяку і загукав: — Олено, доню, а йди сюди хутчіше!

Знав, лихома, кого на поміч кликати. Тепер Григорієві хоч закидай на плечі ноги й давай щодуху драла. Натомість він приріс до столу й крізь хату бачив, як розгинає вона на грядці спину, здуває пасмо з виду і йде на батьків поклик.

— Григорій Савич нас покидає! — сказав Майор, як тільки Олена вийшла з-за хати.

Вона спинилась, ніби об щось спіткнулася. Проте за мить поволі знову рушила, всміхнулась журно й проказала:

— У кожного своя дорога, тату. От тільки жаль — не справдяться мої надії...

— Які надії? — спитав похмуро Сковорода.

— Хотіла вас просити, аби навчили грамоти...

— Тебе?

Кивнула і зашарілася.

— Господи, а я й забув! — сплеснув Майор руками. — Навчіть її, Григорію, не дайте життя прожити в темряві. Ви ж гарно так розказували! Вона хоч дівка, але тямуща та пам'ятка. Як показав їй букви — до вечора вже і читала...

Ну, от і все. Прощайте, села, люди, яких хотів побачити, шляхи безжурних мандрів, що вистелялися слухняно й лагідно йому під ноги, думки, які народжуються лише в дорозі. Хіба ж він зможе сказати „ні" людині, що прагне знань!

Майор ще й досі махав руками і щось до-

водив гаряче, але Григорій його не чув. Тривожно слухав, як у душі ламається на тлінь і прах тверде недавнє рішення втекти світ за очі й перехитрити людську природу. Він нині був великим полем битви, де в лютім герці стрілися дві супротивні сили — душа і розум. Вже котрий день іде ця брань у ньому, а все не видно краю.

— По правді кажучи, — долинув здалеку Майорів голос, — мені на серці легше, коли ти в нас на хуторі або десь поряд.

— Я залишаюся, — сказав Григорій стомлено. — На місяць-два...

— Спасибі, добра душе, — прошепотів Майор розчулено. — Вік буду дякувати!

— То я піду полоти, — сказала швидко дівчина й побігла геть.

— Узавтра зранку лекції! — гукнув услід Григорій.

— Мо', я сходжу до міста й куплю псалтир, паперу та каламар з чорнилом? — спитав Майор улесливо.

— Про мене... — кинув байдуже і перший рушив із двору. — Держіться, пане вчителю, — прошепотів уже далеко в лісі. — Це вам не клас спудеїв, а запорозька мавка, Венера — тілом, душею — жінка Спарти.

Олена і справді була на диво здібна. До маковія вона вже знала більше, ніж лобуряки, яких приймають до класу фари[3]. А ще за тиждень читала вільно й латиною.

Григорій, вражений таким талантом, дав їй латинський вірш (якого склав недавно й не встиг послати Ковалинському) і попросив за ніч та ранок вивчити. Вона взяла, поклала біля книжок на покуті.

— Які ви добрі, Грицю... — прошепотіла вдячно.

Всю ніч Григорій марив тим віршем, дівчиною, її очима, голосом. Чарівне, ніжне „Грицю", яке вона йому сказала вперше, лунало в серці музикою. Ні, навіть краще! Перебирав у пам'яті її слова, запитання, рухи, усмішки і відчував, як серць стихає, гасне — душа була з вікторією. Він не журився з того, а навпаки, радів поразці розуму. Щоправда, нині йшлося вже не про ту красуню, якої він боявся, а про Олену-друга, про винятково здібну та мудру дівчину, що і на глузд не гірша, аніж на стан та личко.

Прокинувся, як почало сіріти. Вхід був завішаний старим рядном, і в курені від того ще дужче пахло травами. Дід спав посвистуючи, але коли Григорій зашарудві, взуваючись, озвався лагідно:

— Не спиться, синку?

— Як солов'ю весною.

— Настала, мабуть, твоя весна.

— У сорок з гаком?

— Коли кому судилося...

Накинувши на плечі свиту (спас уже минув, і ночі були холодні), Григорій вийшов із куреня. Над пасікою і вздовж всього узлісся, по улоговині, стояв туман. Густий та білий, як молоко. Роса згинала трави й на кожен дотик відповідала зливою важких холодних крапель. Старі кошлаті липи пливли у соннім мареві...

[3] Перший клас колегіуму.

НЕВ'ЯНУЧІ ВІНКИ

У п'яту річницю смерти мого незабутнього мужа, бл. п. Якова Ковалишина, який упокоївся 5 вересня 1967 року, в його світлу пам'ять складаю на журнал „Промінь" $5.00. Вічна йому пам'ять!

Дружина Надя Ковалишин, Сарнія, Онт.

— — — — —

У першу річницю смерти мого дорогого мужа, бл. п. Томи Дроня, який відійшов у вічність 2 травня 1971 року на 74-тім році свого життя складаю на нев'янучий вінок $5.00. Покійний залишив у глибокім смутку дружину Анелю, сина Володимира і невістку Мар'яну, брата в Україні та багато дальшої родини. Хай канадійська земля йому легкою буде. Вічна йому пам'ять.

Дружина Анеля, Вейбурн, Саск.

— — — — —

В першу річницю смерти мого найдорожчого і незабутнього мужа св. п. Теодосія, в його пам'ять складаю десять долярів на пресовий фонд нашого журнала „Промінь", як нев'янучий вінок на його могилу.

Дружина Віра Цюрко.

— — — — —

У незабутню пам'ять моїх дорогих — мами, бл. п. Катерини Оматюк, яка відійшла від нас 29 серпня, 1958 року і сестри, бл. п. Пелагії Оматюк, яка відійшла 11-го травня 1969 року, складаю в їх світлу пам'ять нев'янучі вінки і засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Марія Дусик, Мовмарт, Саск.

— — — — —

Замість квітів на свіжу могилу, бувшого нашого Пароха блаженної пам'яті Отця Протоієрея Івана Мельника, відійшовшого у Вічність 10 червня, 1972 року, надсилаю в Його Світлу пам'ять на журнал „Промінь" 20.00 дол., а рівнож складаю глибоке співчуття Добродійці П. Мельник і родині.

Марія Павлик, Геффорд, Саск.

— — — — —

В десяту річницю смерти мого дорогого мужа, батька, дідуся і прадідуся, бл. п. Михайла Пришляка, який упокоївся 1963 року у Факсофорді, Саск., в його світлу пам'ять складаємо $10.00 на журнал „Промінь". Хай канадійська земля буде йому легкою.

Дружина Явдокія і діти: Юлія Гуцуляк і Анна Москалюк та внуки і правнуки.

Виловдейл, Онт.

Музейна Фундація Союзу Українок Канади

Проголошуємо нову листу пожертв на Музейну Фундацію Союзу Українок Канади. Завдяки цим пожертвам, громадянам доброї волі, відділам Союзу Українок, ми з кожним днем наближуємось до нашого наміченого діла — до побудови власного музейного будинку, цієї справжньої народньої інституції, в якій має зберігатися наша, так звана, культурна спадщина. Як довго доведеться нам прямувати до нашої цілі, до дня, коли приступимо до закладання наріжнього каменя, буде залежати від нас самих.

Читаємо в пресі, що цього літа українська молодь досліджує свою культурну спадщину. Молоді українські студенти на кошта уряду роз'їхались по провінціях, де колись поселились українські поселенці і там досліджують, так звану, культурну спадщину — збирають вони різні відомості про тих людей, що там жили, про зацікавлення, про будову перших народних інституцій та багато іншого. Це добре, це побажане, це корисне. Та хай дійде до нашого відома, що тисячі речей — господарських, побутових, історичних записів, народної творчости, такої культурної спадщини лежить у замкнених скринях у теперішнім музейнім приміщені в Саскатуні. Їх треба вибрати, примістити, розложити, щоб це все побачили свої і чужі.

Сотки різних експонатів, зібраних від наших піонерів в Канаді це наочні свідки вже нашої тут історії. Як багато імен знайде тут дослідник історії записаних на метриках музейних еспонатів, їх родоводи, з сіл, повітів і частин України.

Тому не вільно нам справи пожертв на Музейну Фундацію відкладати на пізніше. В наступному числі журнала помістимо репортаж з праці в користь Музейної Фундації відділу Союзу Українок в Канорі і як в короткому часі цей відділ придбав майже цілу тисячу долярів. Коли б кожний відділ зробив подібну працю, то ми би вже цього літа починали плян будови нашого Музею. Тому кличемо всіх тих, які щойно плянують складати свої пожертви, зробити це тепер не відкладаючи.

За управу **Головного Музею в Саскатуні**
Н. Когуська

Виказ пожертв на Музейну Фундацію від 1-го червня до 1-го серпня 1972 р.

По $337.00 — Центральна управа Союзу Українок Канади в Едмонтоні
По $100.00 — Пров. Екзекутива Союзу Українок на Брит. Колюмбію у Ванкувері
По $80.00 — Пані Ганна Ковальчук-Романчич, Ст. Кетерінс, Онт.
По $50.00 — Пан Василь Буряник, Вінніпеґ
По $25.00 — Відділ ім. О. Басарабової, Торгилд, Ал-та, відділ ім. О. Кобилянської, Мічам, Саск, відділ ім. Кн. Ольги, Лашін, Квеб., відділ ім. Лесі Українки, Редфілд, Саск., д-р Л. Фарина, Едмонтон, пані Стефанія Троян, Чиливек, Б. К., пані Павліна Клюкевич, Ванкувер, Б. К., пані Лелія Митрук, Ванкувер.
По **15.00** — Пані Параня Саламандик, Едмонтон
По **$6.00** — Пані Оксана Вонітова, Кенора, Онт.
по **$5.00** — Пані (добр) Катря Бублик, Ванкувер.

Дальші пожертви просимо виписувати так:
U.W.A.C. Museum Foundation Fund
(with your full Christian name and surname)
and adressed to
U.W.A.C. Museum Foundation Fund,
c/o Ukrainian Arts & Crafts Museum,
1240 Temperance St.,
Saskatun, Sask., Canada
S7N 0P1.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Провінційний З'їзд Східньої Екзекутиви Союзу Українок, разом з складовими організаціями Т.У.С. і СУМК відбудеться 6, 7 і 8-го жовтня, 1972 року в Гемилтоні, Онт. в залі соборної громади Св. Володимира під ч. 855 Бартон вул. (схід).

Просимо відділи Онтаріо і Квебеку взяти численну участь. Просимо також заохочувати членок та зацікавлених громадян прибути на наш З'їзд.

До побачення на З'їзді

За Східну Екзекутиву С.У.К.
М. Телеґа, голова, **І. Римар,** кореспондентка секретарка

Складаю нев'янучий вінок на свіжу могилу активної членки Союзу Українок Канади, бл. п. Теодори Олійник, яка в центральній управі Союзу в Торонті в минулому займала позицію касирки, в її світлу пам'ять складаю $5.00 на журнал „Промінь". Родині бл. п. Теодори висловлюю глибоке співчуття.

Леся Івасюк, Едмонтон.

Складаємо нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Катерини Білявої, довголітньої членки Відділу Союзу Українок у Келґари і засилаємо $5.00 на журнал „Промінь". Покійній вічна пам'ять!

За відділ ім. О. Басарабової, Ґеня Микитюк, кор. секр.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ВЕРЕСЕНЬ

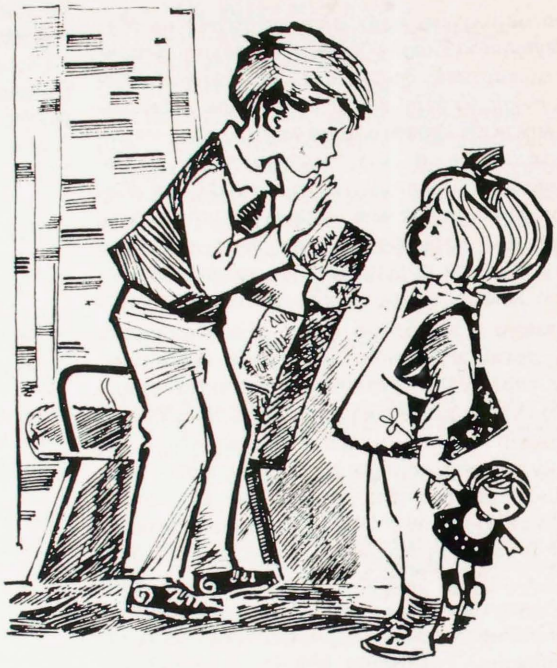

Щедрий місяць Вересень
У віночку з вересу
Все добро, що в нього є,
Щиро друзям роздає.

От у свій найперший ранок
Він стрічає школярів:
Дав і яблук на сніданок,
І жоржин — для вчителів.

Ось він їде на машині,
Кавуни везе та дині,
Та солодку гору груш.
Нам везе. А то кому ж?

Он у лісі між дубами
Ставить кошики з грибами
І для білки, і для зайки,
І для доброї хазяйки.

Птиця з гамом-верескóм
Зустрічає Вересень.
В нього ж є і для пташні:
Обіруч сипне пашні!

Будеш Вересень любити?
Хочеш з Вереснем дружити?
Він — хороший, він з таких,
Що у нього все для всіх!!

І. Кульська

МАЛИЙ, А КУСАЄТЬСЯ

Наша Славочка просто-таки закохана в пташок. Сидить біля вікна і оченят не зводить з малих сіреньких горобчиків. А вони цвірінчать, вистрибують та хизуються перед дівчинкою.

А то ще побачила якось Славочка взимку червоногрудих снігурів. Ой, які ж вони гарні! Немов червоні жаринки на білому-білому снігу.

Дуже хотілося Славочці спіймати, хоч подержати в рученятах яке-небудь пташатко.

Якось влітку поїхала дівчинка з мамою за місто. Зупинились біля лісу, над річкою, на зеленій долині. Скільки тут квітів, скільки пташок різних, а скільки співу пташиного.

Славочка відразу ж кинулась на пташиний голос. Пташки співали, цвіріньокали, а де вони — не видно. В зеленому гіллі, у високій траві поховалися.

Несподівано дівчинка побачила незвичайного птаха. Був він маленький, але неймовірно красивий. Крильця округлі, блискучі, боки жовті, спинка зеленава, голова кругла.

Той птах не співав, а гув немов маленький літак, перелітав з квітки на квітку.

Славочка підкралася до пташки, простягла вперед ручки та — раз! Накрила жменьками квітку, в якій копошилась пташина.

На весь луг заверещала дівчинка. Аж луна покотилася лісом. Аж хвил;ьки на річці покотились.

— Славочко? Що трапилось? Чого ти плачеш, доню? — перелякалась мама.

— Я... Я... пташка зловила...

— То чого ж ти плачеш?

— Бо кусається... Ой, як кусається... Малий, а кусається.

А над квітами, мов маленький літак, сердито гудів жовтобокий манюсінький „птах".

Ю. Збанацький.

Білочка

— Де ти, білочко, живеш?
Що ти, білочко, гризеш?

— У зеленому ліску,
у дуплі, у соснячку
я гризу горішки,
і гриби, і шишки.

— А в морози люті, злі
ти не мерзнеш у дуплі?

— Мене добре зігріва
моя сукня хутрова,
і тому зимові дні
мені зовсім не страшні.

Г. Демченко.

Нова кампанія на журнал „Промінь"

Розпочинаємо КАМПАНІЮ за новими передплатниками. Кампанія призначена на місяці: вересень, жовтень, листопад, а закінчується в грудні. Всі передплати просимо слати прямо на адресу адміністрації „Променя".

Із „Запитника", якого Централя розіслала до відділів весною, бачимо, що мало маємо читачок нижче 25 років — отож, звернімо тепер особливу увагу на молодших жінок у наших відділах і громадах. Якщо декотра й не вміє читати рідною мовою, то запевніть її, що сама англійська частина принесе їй більше користи як ціна передплати. При цьому не оминайте й старших жінок. „Запитник" також запевняє нас, що в багатьох відділах можна придбати нових передплатниць.

Нагороди такі: **Відділ,** який придбає найбільше число нових передплат, у даній провінції, отримає книжку „На крилах пісень" — пісні Лесі Українки, видання Союзу Українок Канади.

Членка яка придбає найбільше число нових передплат, у даній провінції, отримає книжку „Видатні жінки України", написала проф. Наталія Полонська-Василенко, видання Союзу Українок Канади.

Отож, закликаємо провінційні управи, членів заряду по відділах, референток журнала „Промінь" та всіх тих, які щиро цікавляться нашим жіночим журналом, взяти участь у цій КАМПАНІЇ! Кожна нова передплата є наче сильна цеглина в тривкій підвалині журнала.

Точний виказ буде поміщений в „Промені" кожного місяця. Берімося негайно до праці, а всякі наші старання увінчаються золотим успіхом!

ЗА ЦЕНТРАЛЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ,
Леся Івасюк, голова добр. **Марія Керніцька,** корес. секр.
Стефанія Пауш, референтка журнала

З ДІЯЛЬНОСТИ ПРОВІН. ЕКЗЕКУТИВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК В МАНІТОБІ

Збори провінційної екзекутиви Союзу Українок в Манітобі відбулися на закінчення піврічної організаційної діяльности 8 червня 1972 року в приміщенні „Українського Голосу".

Зборами керувала голова пров. управи пані Марія Білоус з Давфину. Головніші справи, над якими членки управи застановлялися та обговорювали були:

Збори заслухали звіту з успішного вечора, який відбувся заходами пров. екзекутиви на 29 травня в залі Катедри Пресв. Трійці і на якім гостем-доповідачем була панна Валерія Касюрак з Виндзору, член Комісії Людських Прав у провінції Онтеріо, й яка промовляла про завдання Комісії у підході та етнічних груп в Канаді.

Пані Марія Білоус, голова пров. управи на Манітобу дала звіт з річних зборів Провінц. Жіночої Ради Манітоби, які відбулися в Брендоні в травні, на яких вона репрезентувала Союз Українок в Манітобі. Заступниця голови пані Марія Мандзюк звітувала з поїздки до Вайта, де на запрошення відділу ім. О. Кобилянської пані Мандзюк і 4 інших членок екзекутиви — Ангелина Павлик, Теодора Гаврисишин і добр. Лучак були гостями на святі Дня Матері. Тут пані Мандзюк виголосила святочну доповідь, а пані А. Павлик улаштувала виставку українських вишивок та музейних експонатів. Поїздку в організаційних цілях відбула також голова провінц. екзекутиви пані Марія Білоус — відвідала далеку на півночі місцевість Томсон, де при церковній громаді промовляла до гуртка жінок, а також промовляла у містечку Свон Ривер. В обидвох цих місцевостях є наміри створити відділи Союзу Українок Канади.

В дальшій програмі зборів було обговорено плян окружних з'їздів у провінції. Три відділи заявили бажання, щоб в їхній місцевості відбувся окружний з'їзд з початком осіннього сезону. Обширно дискутовано справу провінційного з'їзду в Манітобі. Рішено, що для стислішої координації організаційної праці союзних організацій, як ТУС, СУК, СУМК відбувати свої річні збори в один час, спільно з Колегією Св. Андрея і як це було раніше в половині листопада.

Під час зборів членки екзекутиви гостили визначну гостю, бувшу голову Союзу Українок Канади, а теперішню референтку Шкільних Справ Союзу пані Софію Василишин з Едмонтону, яка прибула до Вінніпегу з нагоди конференції головної управи Ради Української Школи. Пані Василишин у своїм слові, між іншим, з'ясувала важливість праці РУШ, як також подала інформації та вказівки, що до діяльности пляну праці головної управи Союзу Українок Канади. **Є. Білич,** прес. референтка

ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ в Форт Френсес, Онт. відбудеться в неділю, 10-го вересня 1972 року заходом Манітобської Провінціяльної Екзекутиви Союзу Українок Канади.

ПРОГРАМА:

Год. 10:00 ранку — Богослужения, відправить парох Всеч. о. Ф. Осиченко.

Год. 12:00 до 1:30 — спільний обід в залі Просвіти, вулиця Мекензі Аве., число 809.

Після обіду привіти делегаток, гостей і слово голови Ман. Екзек. Марії Білоус.

Головну промову дасть перша заст. пані Марія Мандзюк.

Загальна дискусія.

Концертові точки.

Щиро запрошуємо парохіян Української Греко-Православної Церкви св. Юрія до участи в цім з'їзді. Будемо радо вітати всіх гостей.

Марія Білоус, голова Ман. Пров. Екзек.
Марія Ілюк, окруж. представниця.

ВІДБУВСЯ ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД У ВОТЕРФОРДІ, ОНТ.

Заходами Східньої Екзекутиви Союзу Українок і спільно з Східньою Екзекутивою ТУС та при помочі відділу ім. Лесі Українки відбувся 21-го травня 1972 року у Вотрфорді спільний окружний з'їзд.

З'їзд почався в церкві Св. Покрови св. Літургією, яку відслужив о. А. Костюк в супроводі хору під диригентурою п. Ониська Возняка. Хор співав надзвичайно гарно. По Літургії слідував Молебєн за здоров'я членок Союзу Українок. По відправі гості та делегати перейшли до залі на обід, що його приготовили членки місцевого відділу ім. Лесі Українки.

З'їзд відкрила голова Східньої Екзекутиви Союзу Українок пані М. Телега. Молитву перед обідом, як також і по закінченні обіда провів о. А. Костюк. По закінченню обіда слідувало слово голови Пров. Екзекутиви пані Мрослави Теліги. Вона привітала делегатів і гостей. Висловила радість, що на з'їзді є таке поважне число зацікавлених громадян. У своїм слові пані Телега підкреслила вартість таких з'їздів, де є нагода обмінятися думками та спільно плянувати нашу дальшу громадську працю. Нашим головним завданням тепер зацікавлювати молодшу генерацію. Наші діти повинні вже перебирати провідні позиції в організації. Закликаймо наших молодших жінок вступати в ряди Союзу Українок, заохочуймо їх бути активними, поручуймо їм провідні місця в громадській праці. Треба доглянути, щоб наша молодь побирала лекції української мови — спочатку в рідній школі при церквах, а далі по вищих школах та курсах українознавства. Бо лише освіта і характер є запорукою життя культурної людини.

По своїм слові голова пані Телега представила головний стіл. Слідували привіти представників орагнізацій та делегаток відділів. Від місцевого відділу Союзу Українок вітала з'їзд пані Р. Свідорович, від місцевої церковної громади — п. М. Андрушко, від СУМК — Борис Андрушко, о. А. Костюк і п. Б. Радиш, голова Східньої Екзекутиви СУС. Пан Б. Радиш виголосив тут доповідь на організаційну тему, в якій підкреслив активну діяльність провідних людей на місцях.

Після доповіді п. Радиша слідували привіти делегаток: Брентфорд — пані А. Перожак, Виндзор — пані В. Костинюк, Ґримзбі — пані Т. Лиса, Торонто — відділ Кн. Ольги — пані Т. Копил, Ст. Кетерінс — пані Т. Дем'яненко, Гамільтон, відд. Л. Українки — пані М. Пасєка, Лондон — пані Степанюк, Лонґ Бренч — пані Н. Гайдук. На організаційний фонд зложили під час з'їзду відділи та поодинокі жертводавці $150.00.

Учасники з'їзду привітали оплесками наших „наймолодших" членок — кожній поза 85 років. Це були: пані Бабинчук, пані Тучак, пані Давискиба, Яків і Бобенча. Це показує, що вік не стоїть на перешкоді в громадській роботі і що вони відчули потребу прибути на з'їзд. Хай це буде прикладом і для нашої молоді.

Слідувала промова пані Л. Хорош-Ґреґорі, уступившої голови Союзу Українок, яку представила пані М. Ґургула. Привітавши з'їзд та його учасників пані Ґреґорі виголосила таку промову:

„ІДЕОЛОҐІЯ СУС ЧИ ПОТРІБНО ЗМІН". Деякі цілі подані в статуті СУС в порівняно до праці в теперішний час і як ми повинні поступати.

1. Піддержувати як і досі Українську Греко-Православну Церкву в Канаді.

2. В межах канадійськоог горожанства допомагати у визвольних змаганнях українськоог народу на його етнографічних землях. Домагання не повинно бути в брутальний спосіб як сталося в недавнім випадку. Домагання ми повинні робити через своїх послів, через свої заслужені організації і з кількома досвідченими особами мати переговори в спокійний спосіб.

3. Заохочувати всіх канадійських громадян українського роду брати повну участь в освітнім, культурнім, соціяльнім, економічнім та політичнім життю Канади на основі рівности горожанських прав, привілеїв та обов'язків. В деяких випадках працівники згубили свою працю через брак двомовности.

Минулого року наша українська молодь була дістала федеральну запомогу на проєкт збереження канадійської української спадщини. Цим способом зібрано багато експонатів музейної вартости. Ці речі передано до музейної філії в Торонті, Онт.

4. Зберігати, плекати і розвивати культурні і духові, релігійні цінности українського народу для збагачування свого життя та для піднесення канадійського культурного розвитку.

Тепер люди є більш маючі та можуть бути більше жертвенні. Такі справи як наші Інститути, Колегія Св. Андрея потребують помочі, але порівнюючи жертвенність наших оснувателів до сучасних пожертв, вони є досить малі. Ми самі мусимо знати, що ми хочемо, хто ми є, що є добре для нас та як його дістати. Ідеологія СУС, самопошана, самостійність, самодіяльність не постаріли, вона привела нас до доброго життя в Канаді. СУС дав фундамент, на якому збудовано суспільство в Канаді. Ідеольогія С.У.С. не постаріла лише потрібно провідників, які стаяли б близько до свого проводу та які не боялись би закотити рукави та стати до праці.

Союз Українок Канади вклав багато праці у розвиток українського життя в Канаді, та обов'язки, які зараз перед жіноцтвом в цій добі антирелігійности, безбожности, зміни які заходять в жіночих організаціях, в руках жіноцтва лежить будучність, бо які жінки, такий і нарід.

Після доповіді слідувало слово голови Музейної Фундації Союзу Українок Канади пані Анна Токарик, яка з'ясувала цілі і завдання збереження українського народнього мистецтва, пляни і заходи у побудові окремого музейного будинку. На цю ціль переводяться в Канаді пожертви. Зробила заклик за пожертвами з чого зібрано $190.00.

В програму з'їзду було включено 5 концертових точок для розваги й відпруження — хор, під дириґентурою п. О. Возняка відспівав чотири пісні і Олесь Свідорович відтанцював сольо народного танку. По цім відбулись ще короткі дискусії. Подяку всім учасникам програми склала пані Марія Іванець. Загально з'їзд залишив приємне враження.

На закінчення пані М. Телеґа побажала всім успіхів в дальшій громадській праці та закінчила такими словами: де є справедливість в серці, там буде краса і в характері, де є краса в характері, там буде гармонія в домі, де є гармонія в домі, там буде порядок у державі, а де є порядок у державі, там буде і спокій у світі.

Гостинні членки відділу ім. Лесі Українки у Ватерфорді подали вечерю. **Іванна Римар,** кор. секр.

Громадська і родинна хроніка

ВІДЗНАЧЕНІ ПОЧЕСНИМ ЧЛЕНСТВОМ
Вінніпеґ, Ман.

Кожний відділ Союзу Українок Канади має у своїх рядах заслужених членок-піонерок, які заслуговують на шану і признання. Відділ ім. Лесі Українки при Катедральній громаді Пресв. Тройці у Вінніпегу, на своїх минулих річних зборах вперше іменував ряд своїх почесних членок доживотним членством у відділі.

Комітет підприємств з нагоди закінчення піврічної діяльности відділу улаштував цей вечерок в честь заслужених членок. Цей вечерок відбувся 7-го червня 1972 року в їдальні павільйону Килдонан Парку, на якім було поважне число присутніх. Передній стіл в їдальні був по мистецьки удекорований чудовими живими квітами. По середині, між переднім столом і гостями був прибраний окремий столик, за яким засіли кандидатки на почесних членок. Кожна з них була вдекорована корсажем з живих квітів. Щира подяка належиться членці пані Зеновії Крипякевич за старання і розміщення цих квітів.

Нагороджено почесним членством таких пань: Марію Богонос, Марію Боянівську, Марію Колтек, Марію Левицьку, Анну Новак, Анну Олійник, Климентину Пасічняк і добр. Софію Стратійчук.

Відзначуваних членок, кожну поодиноко представляла панна Т. Гавришишин. Дві членки — Марія Колтек і Анна Новак з оправданих причин не могли прибути і пам'ятні подарунки в їх імені прийняли пані Зоня Крипякевич для Анни Новак і Мотря Колтек для Марії Колтек. Подяку управі і відділові в імені почесних членок склала пані Марія Левицька.

Святочність вечора доповнила своєю цінною промовою голова провінційної екзекутиви Союзу Українок в Манітобі пані Марія Білоус. Зложивши ґратуляції вшанованим членкам, доповідачка зупинилась над їх вкладом в розбудову нашої організації, закінчуючи закликом до молодших членок, йти слідами членок-піонерок для дальшого розвою Союзу Українок Канади.

Того самого вечора членкині відділу, почерез пані Ангелину Павлик прощали одну із своїх членок пані Анну Воробець, яка разом зі своїм мужем п. Воробцем переселювались в наступних днях до Ванкуверу, Б.К. Пані Павлик висловила відходячій членці щиру подяку за її активну діяльність у відділі і вручуючи їй пам'ятковий дарунок побажала всього найкращого в новім місці. Другий подібний дарунок одержала пані Воробець від сестрицтва Катедральної громади. Церемонію вручення виконала членка-сестриць, пані Анна Мануляк.

Програмою вечора уміло керувала голова відділу пані Галина Богонос. Вечірню програму закінчено співом „На многії літа" в честь відзначених членок.

Є. Білич, прес. референтка

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ П-ВА Б. і В. ЯРЕМЧЕНКІВ В ЛОНДОНІ, ОНТ.

В суботу, 20. 5. 72. сини Григорій і Павло, при помочі рідні й друзів врядили своїм батькам Борисові й Вірі Яремченкам з Лондону, Онт. примірний Ювілей їхнього 25-ліття подружжя. По Молебні подяки й привіті о. М. Дебрина в Церкві, ювілятів привітали численні зібрані в парафіяльній залі многоліттям, багатою вечерою, квітами, дарунками та многими привітами Імпрезою гарно проводив брат пані Віри, п. В. Педенко; дружбами послужили пані Тамара Понд та п. Ол. Макаренко зі Судбурів. Як звичайно, суть ювілеїв заключується в привітах, яких, цим разом було чимало, а саме: започаткували їх оба ,сини студенти університету; дальше за порядком вітали: рідня — батьки пані Віри — п-во М. і Т. Педенки, матір. п Бориса — пані О. Яремченко, земляк І. Вискрябець, 9 хрещенників, кум Ол. Макаренко, пані Г. Володченко, від КУК п. А. Новицький, від ОДУМ-у Ліда Тищенко, від СУЖЕРО п. М. Тищенко та від Т-ва ОДУМ Приятелів п. М. Співак. Із писемних привітів слід згадати привіт від брата п. Бориса з України та письменника М. Понеділка. Кожний бесідник підходив до ювілятів зі своєї сторони, як родини, друзів чи організації; висловлюючи то синівську подяку за добре вихування, то любов рідних, то знов дружбу й признання за активну участь ювілятів у суспіль.-громадському житті; були й спогади про „радість і журбу" минулої скитальщини, тощо. На все це, п-во Б. і В. Яремченки заслоговують, перше за все як примірне подружжя; як вдячність в громадському секторі— п. Бориса як голови й в управах громади, на чолі Т.О.П., тощо, а пані Віри упроводах Відділу ім. Кн. Ольги, С. Укр. Канади. Тихим словом згадувалось і бл. п. Афанасія, батька Бориса, який залишив по собі дух рідної традиції в родинному житті Яремченків.

Ювілята, в свою чергу, сердечно подякували своїм синам, рідні, друзям та всьому громадянству — за врядження ювілею, дарунки, привіти, тощо. Треба сказати, що привіти були річеві, віддзеркалювали родинну любов й пошану до ближнього й рідного середовища, та глибинно порушували наші болючі проблеми як з минувшини, так і сучасного українського життя. На закінчення офіційної частини вряджено збірку на рідну пресу (жертвували по $10.00: Макаренко, М. Співак, Б. Яремченко; по $5.00: В. Педенко, решта дрібніші пожертви) разом $74.00 — з чого 10 дол. приділено на „Промінь".

Всім за все сердечна подяка, а ювілятам, п-ву Б. і В. Яремченкам із їхньою родиною бажаємо кріпкого здоров'я, такого ж життєвого успіху на майбутне та „Многих Літ"!

Гість

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Реджайна, Саск.

Заходами культурно-освітнього комітету у відділі „Доньки України" в Реджайні відбулись святочні сходини, які були присвячені пам'яті нашої незабутньої поетеси Лесі Українки. Програма свята хоч була скромна, але святочна.

Свято відкрила голова відділу пані С. Анклевич вступним словом, пояснивши значення і цінність таких сходин, а тоді попросила пані Одарку Король, щоб прочитала реферат про життя і творчість поетки, який був гарно опрацьований. По цім парох, о прот. Н. Мороз у своїм слові підкреслив значення роковин нашої

поетки Лесі Українки.

Пані С. Анклевич склала подяку о. Морозові і пані О. Король за доповіді, як також всім присутнім, які прийшли щоб вшанувати наше свято. По цім членки подали чай і перекуску.

З нагоди нашого успішного свята-роковин Лесі Українки складаєм на прес фонд журнала „Промінь" $12.55.

Анна Мудра, освітня референтка

СВЯТО ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНОК
Гефорд, Саск.

Відділ ім. О. Басарабової улаштував імпрезу — Свято Відзначення Членок, які вже 25 літ працюють у відділі Союзу Українок Канади. Вшанування членок відбулося в церковній залі 29-го березня 1972 року.

Членки удекорували в залі головний стіл колачами, квітами і свічками та тортом. Сцену прикрасили відзнакою смолоскип — символ Союзу Українок Канади.

Програмою свята керувала пані Михайлина Симчич. Молитву перед відкриттям провів о. Зузак, а по молитві слідував спів „О, Україно". Гості і родини членок заповнили залю. Першу промову виголосила добр. Галя Зузак. Вона говорила про значення жіночого товариства, відділу Союзу Українок Канади, про працю членок, які займають позиції у проводі, як також активність кожної членки. У своїм обширнім слові доб. Зузак підкреслила важливість української мови, щоб і надалі ми могли працювати згідно з традицією, як в нашім громадськім так і в родиннім житті, зберігаючи і шануючи свою культуру, бо все це наші великі скарби народні і, щоб ми не були тими, що їх загубили, або знищили. Добродійка піднесла вартість молодечої організації СУМК, недільну школу — взагалі все те, що надає нам в Канаді вартости як народові, який має власну культуру і нею бажає жити.

Другою доповідачкою на святі була пані Марія Цьона з Блейн Лейку, яка висловила признання гефордцям за виховання гарної молоді, за зберігання свого рідного. Вона сказала, що Гефорд є осередком взірцевого українського громадського життя, що тут часто відбуваються цікаві

Зліва направо — Михайлина Симчич (добр.), Галя Зузак, Марія Цьона, Параска Барабаш, Доця Білик, Параня Сулятицька.

українські імпрези в Народнім Домі, який все заповнений публикою. Панство Цьони минулого року їздили, як туристи в Україну, подорожували також по Європі і тут пані Цьона поділилась своїми враженнями та спостереженнями. Подяку обидвом паням за промови зложила пані Савеля Гарах.

Після промов охочі гості і організаторки відспівали кілька народніх пісень.

Тепер слідувала церемонія відзначення членок, що її проводила добр. Галя Зузак. Членки, яких того дня відзначували були: Параска Барабаш, Доця Білик і Параня Сулятицька. Вручуючи відзнаку, добр. Зузак складала признання за працю, вітала кожну з них окремо, причіпала корсаж з живих квітів та вручувала грамоту Союзу Українок Канади. Вручено також срібну ложечку з відзнакою Союзу Українок паням: Каролі Ґраняк за 5 літ касирства у відділі. Параску Барабаш — голову і Марію Калин секретарку нагороджено відзнаками смолоскип.

Після всіх цих церемоній відзначення відбулось краяння торта-коровая. Програму дня збагатив пан Цьона, висвітливши фільм з подорожі в Україні та країнах Європи.

На закінчення імпрези членки подали чай, а кінцеве слово виголосив о. Зузак.

А. Ткачук

ВІДЗНАЧЕННЯ СЕСТРИЦЬ І СВЯТО МАТЕРІ
Смокі Лейк, Алберта

В неділю, 21 травня, з нагоди храмового свята нашої громади відбулось відзначення сестриць з нагоди 25-ліття заснування Сестрицтва ім. Св. Анни.

Зараз після Служби Божої відбувся в Народнім Домі обід, на який прибули парафіяни і гості. По обіді почалась святочна програма. Перше слово виголосив парох о. Греділь, підкреслюючи заслуги сестрицтва для церкви, яке впродовж 25 років проробило гарну працю, крім якої придбали $12,000.00. За ті гроші покупили вони речі до церкви, як хоругви, ризи, їх заходами помальовано два рази церкву та відновлено іконостас, покуплено лавки до церкви, вложено підлогу, дах та виконано іншу працю. Звіт з діяльности Сестриць здала секретарка Стрембіцька.

Відбулось вшанування 4 найстарших сестриць, яких удекоровано корсажами, ними є Параска Варава, Катерна Сохолотоцька, Анна Мороз і Розалія Стрембіцька. Промовляли також пані Марія Паламарик та пані Анна Крисовата і голова громади п. Рацай. по цім хвилевою мовчанкою вшановано пам'ять сестриць, що відійшли у вічність.

Друга частина свята була призначена Дневі Матері. Вступне слово виголосив о. Греділь. Він говорив

про ролю матері у вихованні дітей, а спеціяльно української матері, якої обов'язком є вщепити в дітей любов і пошану до свого народу, його мови, звичаїв і традицій.

Програма свята День Матері складалась з деклямацій учнів рідної школи, деклямували Мілена Педій і Варуся Клим. Виступали молоденькі учні з народніми танками, яких підготовила до виступу учителька Л. Клим, спів і гру на гітарі виконав Михась Рошко. Реферат прочитала добр. Грещіль. Жіночий хор відспівав три пісні. Кінцеве слово сказала голова відділу пані Стрембіцька.

К. Пивовар, референтка

УКРАЇНА В ОБРАЗКАХ

Норт Бетлфорд, Саск.

Заходами відділу Союзу Українок ім. Олени Пчілки, влаштовано вечерок, на який запрошено п-во Цьони з Блейн Лейку, Саск., щоб вони висвітлини знимки (слайдс) з їхньої подорожі по Україні.

Така програма вечора викликала живе зацікавлення, так що заля була переповнена громадянами, які прибули і з дальших околиць.

Пані Савеля Лазарович привітала прибулу публику і представила п-во Цьонів, пояснивши програму вечора. Висвітлювання знимок тривало поверх двох годин. Світлини були дуже цікаві і п-во Цьони наперемін посянювали їх місце та їх історичні вартости.

По скінченні висвітлювання, голова відділу пані Д. Кіндрачук подякували п-ву Цьонам за труд та цікаві знимки. Слово забрав також настоятель о. Зузак, в якім дав кілька цінних завваг.

Членки відділу подали гостям перекуску, а в міжчасі присутні мали нагоду поговорити з п-вом Цьонами, оглянути цікаві речі, що їх вони привезли з України.

На цім вечорі проведено збірку, з якої $29.45 переслано на пресфонд журнала „Промінь". Ще довго ввечорі йшли цікаві розмови про Україну, про все те, що бачили на знимках, що почули від наших туристів про відвідини рідного краю.

Референтка журнала

40-ДЕННІ ПОМИНКИ В ПАМ'ЯТЬ МАРІЇ ЧЕХОВОЇ (Тандер Бей)

Бл. п. Марія Чехова

Як вже було подано в пресі, 30 квітня ц. р. в місті Тандер Бей, Онтаріо упокоїлася на 74-ому році життя б. пам'яті Марія Чехова з роду Чарковська, залишивши одружених вже двох синів, чотири дочки і чотирнадцять внуків. Дня 18-го червня ц. р дочка Зеновія, що по мужові Гоменок й яка живе в Монтреалі, влаштувала в пам'ять своєї матері у власному домі поминальний обід, що звичайно традиційно припадає в сороковий день після смерті. Тієї неділі в Соборі Святої Софії пані Гоменок зарядила, щоб була відправлена панахида за спокій душі своєї матері, покійної Марії Чехової. На панахиді було гарне число людей, приятелів панства Гоменоків, бо пані Зеновія радіє широкою популярністю в громаді особливо жіноцтва, виконуючи вже через кілька років обов'язки секретарки у відділі СУК ім. „Доньки України". 40-дневі поминки за покійну Марію відбулися в домі Зеновії взірцево і по родинному. Присутні були члени родин обидвоїх і ближчі знайомі, приятелі панства Гоменок а допомагали їй працею пані Валентин, пані Мельник та інші. Отець протосвітер д-р Володимир Слюзар провів молитву і коротенько розповів присутним про покійну Марію Чехову і причину чого всі зібрались в панства Гоменоків. Після обіду пані Галина Мельник зробила заклик до збірки, яку при допомозі пані Валентин перепровадили. Збірка принесла понад $50.00 з чого $25.00 призначено на Собор Святої Софії а $25.00 на журнал „Промінь", якого читачками і передплатницями була покійна Марія і тепер є її дочка Зеновія.

Блаженної пам'яті Марія Чехова з роду Чарковська прибула до Канади маленькою дитиною з України з міста Городенки. Її муж Кирило Чеховий також прибув хлопцем з України з села Городниця. Подружилися вже в Канаді і прожили своє життя в більшости в Тандер Бей (за їх часів Форт Вілліям). Дуже багато працювали на громадському полі і були між основниками читальні „Просвіта", Рідної Школи, (де пан Чеховий роками був учителем) та мабуть найбільше праці і труду вони віддали для створення і дотеперішнього існування парафії Української Греко-Православної Церкви, де поза всі інші обов'язки члена та провідника, пан Чеховий був постійним дяком. Покійна Марія Чехова, жила у Вінніпезі перед тим, як 1917 вийшла заміж за Кирила Чехового. З цього подружжя народилося два сини, чотири дочки а дальше в наслідстві чотирнадцять внуків. Всі вони залишилися вірні духовної та культурної спадщини цих взірцевих родичів-піонерів. В дочки Зеновії в Монтреалі, є син Євген та дочка Еліза, яка свого часу рік тому на курсах української мови та українознавства Інституту Святого Володимира в Торонті відзначилася своєю працею та поведінкою. Сама Зеновія за дівочих часів була дуже активна в СУМК як у Форт Вілліям так пізніше в Торонті, де вона зустріла свого мужа Олексу Гоменока, тоді вояка канадійських збройних сил. Як ветеран Олекса Гоменок також активний в українському відділі королівського канадійського Легіону ім. Гетьмана Мазепи і ціла родина є членами і регулярними відвідувачами і вірними в Соборі Святої Софії, УГПЦеркви. Їх спосіб вшанування їх власних батьків за життя і після смерти нехай буде прикладом для їх власних діточок, які напевно шанують їх і все будуть шанувати, бо родинне життя, взаїмна родинна любов і пошана це сила нашого національного та культурного життя. **Б. П.**

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори відділу ім Кн. Ольги при церкві Св. Михаїла відбулись 6-го грудня 1971 року і були докінчені 10-го січня 1972 р.

Збори відкрила голова пані Д. Дмитерко. Отець Митр. Г. Василів провів молитву і хвилиною мовчанки вшановано померлих членок. Предсідницею зборів була добр. М. Василів, а секретаркою пані Анна Звоздецька.

По прочитанні протоколу з минулорічних зборів, членки заряду здавали звіт з цілорічної праці. Голова відділу пані Д. Дмитерко здала звіт з успішної цілорічної діяльности відділу, склала подяку зарядові і членкам за їх щиру співпрацю і добру кооперацію. Діяльність відділу була досить активна. Впродовж року відбулось 11 місячних зборів, Різдвяний концерт, Йорданська Свята Вечеря, Ювілей 10-ліття відділу, на якому вручено всім бувшим головамяк також і членкам оснувателькам срібні ложечки з відзнакою смолоскип. В той сами час відсвятковано свято Лесі Українки. Членки улаштували Спільне Свячене, День Матері, випродаж Великодного печива і писанок в Симпсон Сірс Крамниці, приготовили храмовий обід, провели два базарі з випродажем печива, голубців, вареників та ручних робіт. Членки ходили колядувати разом з церковною громадою, улаштовуємо „бінго", приготовляли весільні та похоронні обіди. Добродійний комітет відвідував хворих у шпиталі і дома. Членки спільно з іншими відділами відвідували хворих у шпиталі Олівер. Під час сповіді і причастя для учнів недільної і рідної школи, членки приготовили в залі під церквою перекуску.

Відділ зложив $1,000.00 на місцеву церкву, $100.00 дали сумківцям на їх організаційний фонд, сповнили свій буджет до централі. Фінансовий стан відділу: з 1970-го року осталось у касі $1,580.72, приходи за 1971 р. — $4,548.33, розходи — $4,256.88, в касі осталось — $1,892.17.

Заряд відділу на 1972 р.: голова — Марія Попович, заступ. голови — Анна Звоздецька, рекорд. секретарка — Фіона Тарновець, кореспр. секретарка — Василина Клапій, касирка — Софія Павлюк. Контрольна комісія — Катерина Волох, Софія Турта і Варвара Панчук. Церковний комітет — Розалія Гриник і Ярина Грач. Шкільний комітет — Оля Хижан, Фіона Тарновець і Софія Турта. Комітет недільної школи — Софія Павлюк — учительки Оля Хижан і панна Турта. Комітет Рідної Школи — А. Заводська, Катруся Горобець і п. Блажук — танки. Добродійний комітет — Н. Скорейко і Д. Дмитерко. Господині — Анна Звоздецька, Дора Татарчук, І. Воронюк.

Василина Клапій, секр.

ВАНКУВЕР, Б. К.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися у вівторок вечером 14-го грудня 1971 р., в залі Народного Дому. Присутніх було 29 членок. В неділю 12-го грудня в церкві Пресвятої Тройці парох о. П. Бублик відслужив панахиду за спокій душі померших членок відділу.

Предсідательков річних зборів була голова відділу пані Настя Воробець, рекордова секретарка пані Лелія Митрук була секретаркою. Збори відкрила голова і хвилинною мовчанки вшановано членок, які відійшли у вічність. пані Лілія Митрук прочитала протокол річних зборів з минулого року. У своїм привітальнім слові о. П. Бублик дав признання відділові за його працю для церкви і громади.

Урядниці та голови комітетів звітували про діяльність відділу за 1971 рік. Впродовж року відбулось десять місячних зборів. Відділ сповнив всі фінансові зобов'язання. Вже шосте видання 5.000 куховарських книжок ((The Art of Cooking Ukrainian Style) випродується. Для придбання фондів на будову нової авдиторії членки відділу улаштовують чаї, базарі, випродаж традиційного печива, писанок, голубці та вареники, бенкети у формі сморгесборґ і забави, вечері, обіди й перекуски.

З освітньої праці товариство влаштувало святочні програми в пам'ять Лесі Українки, Тараса Шевченка, День Членства, і Різдвяне прийняття. Новинки з діяльности нашого відділу у Ванкувері час від часу появлялися в журналі „Промінь".

1971 році до відділу записалися чотири нових членки, які були офіційно прийняті на День Членства. Всіх членок при відділі є 92, а 13 почесних членок. Наші членки беруть активну участь у церковному, громадському житті, колядують, співають в церковнім хорі. Постійно дають повну кооперацію і поміч у вихованні нашої молоді, молодших СУМКівців і дітей в недільній і рідній школі.

При відділі є гарна бібліотека і архіви, вартости книжок є $386.95.

Під час Великодного посту мистецький комітет влаштовує вечорниці писання писанок, вишивання і всякі ручні роботи. Також маємо розігравки. Добродійний комітет відвідує хворих і посилає картки. Щира відданість членок до праці пренесло багато користи.

З огляду на те, що головний проєкт у Ванкувері є будова нової парафіяльної залі, ми затримуємо всі гроші на цю ціль, так що наш фінансовий стан є задовільний.

Заряд відділу на 1972 рік: голова — Настя Воробець, уступаюча голова — Люба Шевчук, заст. голови — Марія Наконечна, рекордова секретарка — Лілія Митрук, касирка — Анастасія Трофаненко, кореспонденційна секретарка — добр. Катря Бублик. Сестриці — голова Івана Твердун, Марія Наконечна, Анна Мануша, Анна Мойсюк, Лілія Митрук. Куховарство — головна кухарка Анна Середа, до помочі — Марія Ярмій, Ида Культуська, Юлія Тренчук, Ксеня Громик. Соціяльний комітет — голова Василина Москаль — членки — Оля Гавришок, Оля Козій, Настя Стацька, Анастасія Трофоненко, Марія Макасей, Анна Мануша, Емілія Кузик, Джойсі Дайчук, Віра Гудема. Мистецький комітет — голова Віра Гудема. Членки — Іванна Воробець, Лілія Митрук, Марія Богдан, Емілія Чуйко, Оксана Сироїд, Славка Шумий. Молодший СУМК. — Провідниця Марія Романюк, до помочі — Джойсі Дайчук. Від старшого СУМК-у — Віра Шевчук, Орися Актімійчук. Культурно-Освітний комітет — Марія Вакалюк, Павліна Клюкевич, Анна Загорійко. „Промінь" — Павліна Клюкевич. Бібліотека і Архіви — Марія Богдан. Льокальна Рада Жінок — Анна Бойчук, Марія Полонич, Оля Козій. Представниці до КУК — Калина Гудик, Марія Вакалюк. Представниця до Рід-

ної Школи — Емілія Чуйко. Відвідування хворих — Марія Наконечна, Лілія Митрук, Іванна вердун, Павліна Клюкевич, Марія Костюк, Анна Бойчук. Оголошення в часописах — Віра Гудема. Контрольна комісія — Анна Бойчук, Марія Вакалюк, Оля Гавришок. Квіти — Анна Мануша, Іванна Твердун.

Наш відділ засилає журналові „Промінь" найкращі побажання.

Лілія Митрук, рек. секр.

КЕМСЕК, САСК.
Відділ ім. Софії Русової

Річні збори жіночого товариства відбулися 7-го грудня 1971 року в залі під церквою в присутности 22 членок. Збори відкрила голова і попросила о. настоятеля провести молитву. Хвилиною мовчанки вшановано пам'ять покійних членок. Предсідницею зборів була пані А. Власійчук, а секретаркою М. Ковалишин. Секретарка прочитала протокол з минулорічних зборів а по цім членки заряду здавали звіти діяльности за рік 1971.

Впродовж року відбулось 9 місячних зборів. Кожний раз, коли члени церковної Окружної Ради мали свої збори, то членки заряду нашого відділу були присутні і подавали перекуску. Заряд і членки виконували працю в повній кооперації з церковним зарядом. Заходами відділу відбулось свято-роковини Лесі Українки. Членки улаштували продаж домашнього печива і пирогове пущення, приготовили Йорданський Святий Вечір, на свято День Матері мали чай, на день храму нашої громади приготовили обід, улаштували роковини Шевченка. Взяли участь у полевім Богослуженні і концерті біля озера Кристал Лейк, що його улаштувала Окружна Рада. Членки продавали білети на королеву СУМК. Провели успішний осінний базар, мали Різдвяну програму для дітей. Приготовили і видали вечерю на День Подяки. Щороку наші членки ходять разом з членами громади колядувати. Є в нас недільна і українська школа. В недільній школі навчають п. С. Сас і панночки Ж. Івасюк і Дж. Мекдоналд. Навчають в українській школі настоятель о. Пук і добродійка і панна Дж. Мекдоналд.

Відділ склав жертву на Інститут П. Могили. Добродійний комітет відвідував хворих у шпиталі і до домах. Заряд виповнив свій буджет до централі Союзу Українок Канади. Членки передплачують журнал „Промінь". На кожних зборах ми перечитуємо обіжники. Фінансовий звіт: з року 1970-го осталось у касі $4,367.30, приходи в 1971 році — $3,948.77, розходи $6,547.28.

Заряд і комітети залишились ті самі, що були в минулім році: голова Л. Боднар, секретарка М. Ковалишин, заст. секретарки добр. Пук, касирка — С. Сас.

М. Ковалишин

БРЕНТФОРД, ОНТ.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори відділу відбулися 28-го грудня, 1971 р., в залі церковної громади св. Михаїла.

Збори відкрила голова п. С. Костюк і далі керувала зборами а секретарювала п. Ю. Гайовська. Звіти діяльности т-ва здавали членки управи й комітети. По звітах голова подякувала всім членкам за співпрацю, бо хоч наш відділ числом малий, тільки 26 членок, а все таки ми зробили багато корисної праці, як для відділу так і для нашої церкви.

Діяльність т-ва: За рік відбулося 8 місячних зборів, 5 засідань заряду й 4 вечірки, що відбулися в домах слідуючих членок: в пані А. Шалай, п. М. Савицької, п. О. Качурової. Пані Бучковська й Гринькова приготовили велике прийняття в церковній залі, де гостили членок відділу й членок громади. Членки приготовили Йорданську Святу Вечерю, місійну вечерю, спільне свячене, велике прийняття в день Празника св. Михаїла й устроїли два базари: різдвяний і великодній. Приготовили прийняття в день св. Миколая для дітей Рідної Школи. Приготовляли також і похоронні обіди.

З освітньої ділянки улаштовано свята Лесі Українки, Тараса Шевченка, Книжки й Студента. Товариство жертвувало $200.00 на місцеву церкву, $25.00 на Інститут св. Володимира в Торонті, $20.00 на „Промінь", $25.00 на дім для старших в Торонті, $20.00 на підручники до недільної школи, $15.00 на дарунки для дітей. Наш відділ започаткував 100-долярову, річну стипендію на теологічний факультет при Колегії св. Андрея. Ця стипендія в пам'ять нашої дорогої членки бл. п. добр. Катерини Тріски. Покійна добр. вела безперервно недільну школу 14 років, а також багато вклала праці на розвиток нашого відділу. Членки нашого відділу рішили додати одного доляра до членської вкладки й ці гроші долучити до 100-долярової, річної стипендії. Т-во вислало дві делегатки, п. Р. Осьмак на окружний з'їзд а п. Ю. Гайовську на провінціяльний з'їзд Членки відвідували хворих, висилали їм картки на малі дарунки.

Фінансовий стан т-ва: перенесено з 1970 р. $1,171.75; приходи за рік — $1,170.58; розходи — $1,093.93; баланс в касі — $1,848.40.

Управа на 1972 рік: С. Костюк — голова; Р. Осьмак — заст. голови; Ю. Гайовська — секретарка; А. Пережак — касирка. Контрольна комісія: Ів. Барська, М. Іванець, О. Гриньків Господині: А. Шалай, О. Гучковська, А. Мороз і І. Ковальська. Освітно-культурний комітет: п. Софія Іванків, п. Ю. Гайовська й п. Ольга Качур. Представниця до Жіночої Ради (Local Council of Women): пані А. Пережак. Референтка „Променя": А. Пережак. Церковний комітет: п. М. Сисместрук, п. Е. Бурдейна й п. Х. Чабан. Комітет хворих: пані А. Мороз і А. Шалай. Телефонічний комітет: пані А. Мороз, М. Савицька, І. Ковальська й. Б. Цибульська.

Ю. Гайовська, секретарка

ВИТКОВ, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Голова відділу Анна П. Іванчук відкрила річні збори спільною молитвою 9-го лютого 1972 року в Українськім Народнім Домі і була предсідницею зборів. Секретарювала пані Галя Олексюк. Присутніх членок було 8.

Впродовж року відділ відбув 5 місячних зборів і кілька засідань заряду. Діяльність відділу в 1971 році: Товариство вшанувало 100-річчя народження Лесі Українки, членки нашого відділу брали уачсть разом з іншими відділами нашого округу в спільнім концерті в пам'ять поетки. Такий спільний концерт відбувся в Норт Бетлфорді. В роковини Шевченка ми також вшанували пам'ять поета.

Ми занялися розпродажем білетів на королеву сердець при Інституті П. Могили та піддержали кандидата

на короля СУМК в окружнім з'їзді Верховина. Членки взяли активну участь в провінційнім проєкті вишивок, виконавши свою працю в призначенім часі. Мали випродаж Великоднього печива і писанок. В червні приготовили обід на храм нашої церкви, а в жовтні ,при помочі відділу Союзу з Редфілд улаштували День Подяки і 20-ліття Митрополії УГПЦ в Канаді обідом і програмою. Приготовили два пирогових пущення як також видали похоронний обід і одну перекуску під час весільної забави. Висилали картки з побажаннями хворим.

Відділ склав пожертви на такі народні цілі: На місцеву церкву — $563.00, на Народній Дім — $740.00, на Інститут П. Могияи — $100, на організаційний фонд — $10.00, на прес. фонд „Променя", на Музейну фундацію — $25.00. Відділ сповнив свій буджет до централі. Фінансовий звіт з 1970 року: осталось в касі — $1,977.09, приходи в 1971 році — $611.06, розходи — $1,541.11, в касі осталось — $1,047.14.

Заряд відділу на 1972 рік: голова — Ганя Іванчук, уступивша голова — Анна П. Іванчук, заступниця голови — Марія Стокалко, секретарка — Ольга Волошин, касирка — Савеля Бузяк. Контрольна комісія: Галя Стокалко, Галя Олексюк, Анна П. Іванчук.

Галя Олексюк, секр.

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.
Відділ ім. Св. Ольги

Річні збори жіночого товариства відбулися 8-го грудня 1971 року в Українськім Народнім Домі. Збори відкрила голова Михаліна Козар. Предсідницею зборів була пані Козар а секретаркою Стефанія Савчин. Слідували звіти річної діяльности, що їх здавали членки заряду.

Голова відділу Михаліна Козар, здаючи звіт, склала подяку членкам заряду за поміч, працю і добру кооперацію впродовж цілого року. Відбув наш відділ 8 місячних зборів і троє засідань азряду. Заходом товариства відбулись такі свята: концерт в роковини Шевченка, День Матері і сходинами вшановано роковини 100-річчя народження Лесі Українки і роковини Ольги Кобилянської. Впродовж року відбулись такі підприємства: вечеря в день св. Валентина, випродаж Великодного печива, писанок і спільне свячене храм на Петра і Павла, осіння вечеря, базар, бінго і печиво. На зборах ми читаємо обіжники та дискутуємо справи що в них подано. У Різдвяний час членки ходили колядувати на церкву.

Наш відділ мав приємність гостити нашу провінційну голову Союзу Українок на Манітобу пані Марію Білоус. Ми також закупили 15 книжок в користь музею. Фінансовий стан: з 1970 року осталось у касі — $501.74, приходи в 1971 році — $2,802.78, розходи — $2,465.80, осталось у касі — $838,72. В 1971 році ми дали на виплату парохіяльної хати $1,500.00.

Заряд відділу на 1972 рік: голова — Михаліна Козар, заступниця голови — Марія Григорчук, рекор. секретарка — Стефанія Савчин, заступниця секретарки — Анна Савчук, касирка — Фіялка Плошінська. Контрольна комісія — Емілія Ганчарик і Розалія Журковська. Телефонічний комітет: А. Савчук, Р. Журковська, О. Григорчук. Сестриці: Марія Медвідь, Настя Пачковська, Параня Коновальчук, Ольга Гніздовська, Марія Григорчук і Стефанія Савчин.

Членки відділу засилають журналові „Промінь" найкращі побажання а редакторці кріпкого здоров'я та багато успіхів.

Стефанія Савчук, секр.

ЕНДРУ, АЛБЕРТА
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 7-го грудня в домі пані Р. П. Гуцуляк. Зборами керувала голова пані Василина Мельник. Секретарювала Р. І. Гуцуляк. Членки заряду та комітетів здавали звіти з річної діяльности відділу.

Впродовж року відбулось 11 місячних зборів .Членки спільно з членами церковної громади колядували на фонд церкви. Ми улаштували День Подяки та мали два випродажі домашнього печива і чай. Членки приготовили і видали три вечері, вишили хрестиками дві хоругви до церкви, займались прикрашуванням і порядком у церкві. Приготовили перекуску на збори окружної церковної ради. Улаштували один прощальний вечерок, а один вечерок прийняття для отців-парохів і добродійок. Наш відділ дав нагороду для студента в державній школі за українську мову, дали грошеву поміч для відділу СУМК. Були представлені на з'їзді в Едмонтоні. Найняли поминальну Службу Божу за померлих членок відділу.

Заряд відділу на 1972-ий рік: голова — Василина Мельник, заст. голови — Ґрийс Топольницка, секретарка — Р. І. Гуцуляк, касирка — Марія Дребит. Контрольна комісія Ева Лакуста, Н. Маркевич, Д. Александрук. Кухонний комітет — Р. П. Гуцуляк.

Р. І. Гуцуляк, секр.

КЕЛҐАРІ, АЛБЕРТА
Відділ ім. О. Басарабової

Впродовж 1971 року відбулося 8 місячних зборів і одне засідання заряду. Річні збори відбулися 5-го грудня 1971 року в залі під церквою св. Володимира. Предсідницею першої частини зборів була Зоня Петрасик, а другою Оля Курчаба, секретаркою Марія Світик. Вшановано померлих членок хвилиною мовчанки. Членки управи здали звіти з діяльности за минулий рік.

З визначніших імпрез, які були влаштовані відділом були такі: Йорданська Вечеря, Спільне Свячене, громадська вечеря на базар, бенкет для молодого братства, чай на День Матері, вечеря на двох пущенях. У місяці березні разом з громадою влаштовано успішний бенкет в вшанування отця М. Фика з нагоди надгородження його митрою. Комітет до відвідування хворих по лікарнях обдаровував українських пацієнтів бабками і писанками в часі Великодних Свят. На протязі посту відбувалися вечерки, на яких ми вчили приготовляти Великодні печива, писання писанок, вишивали та слухали відчитів про Лесю Українку. Учительками у недільні і рідній школі є членки товариства. Ми беремо участь в колядах на церкву і в концерті на свято Т. Шевченка. З продажі вареників, голубців, борщу, бабок і печева на „Череті" Базар є поважний прихід в році.

З фінансової сторінки у касі осталося $6,469.80. Подарували $575.00 на церкву, СУМК $200.00, дали $302.00 на друкування книжки в англійській мові „Інтродукція до Лесі Українки", Орисі Прокопів. По-

дарували куховарську книжку С. Стечишин до технічної школи, дали $100.00 на В. Ропер дім для хлопців. Висилали делеґаток на з'їзди до Саскатуну і Едмонтону. Також дали $50.25 на Музейну Фундацію.

До заряду на рік 1972 увійшли: уступивша голова — Зоня Петрасик, голова — Леся Гавриляк, заст. голови — Оля Курчаба, Марія Чернецька, Надія Кобильник, рекордова секр. — Анна Крупник, кореспонденційна секр. — Ґеня Микитяк, касирка — Анеля Чомак, культурно-освітні референтки — Анастазія Боднар і Оля Курчаба, референтка журнала „Промінь" — Єлена Коваль, реф. СУМК — Олена Гарасимів, реф. Жіночої Ради — Ґеня Микитяк, Оля Курчаба. Контрольна комісія — Ґеня Маковська, Анастазія Боднар, Оля Бойків, референтка комітету телефонів — Ґеня Голюк. Господині — Павліна Андрусяк, Марія Бурдийна ,Анастазія Боднар, Єлена Стінка. Почесні сестриці — Анастазія Світик, Катерина Білява, сестриці — Єлена Коваль, Меланія Спітська, Василина Григорів, реф. недільної школи — Павліна Зип, Української школи—Єлисавета Дін.

Анна Крупник, секр.

ФОРТ ФРЕНСЕС, ОНТ.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори товариства відбулися 14-го грудня 1971 року в залі під церквою св. Юрія у присутности 15 членок. Збори відкрила молитвою голова пані В. Ґушуляк. Предсідницею зборів була пані О. Койцан, а секретаркою пані А. Сохолотюк. Слідували звіти членок і заряду і комітетів.

Впродовж року товариство відбуло 9 місячних зборів і 2 надзвичайних зборів. Членки улаштували два продажі домашнього печива, зайнялись приготуванням чотирьох весільних прийнять. Святкували 100-річчя народження Лесі Українки. Ми помагали церковній громаді з пущенням, як також і храмовим святом на день св. Юрія з обідом у Читальні Просвіти. Членки доглядають чистоти в церкві і два рази в рік робимо загальне чищення — це перед Різдвом і Великоднем. Членки помагають учням української і недільної школи, головно в улаштуванні свята св. Миколая та на закінчення навчального року. Ми вислали одну студентку Широн Сохолотюк на літній курс до Колеґії св. Андрея у Вінніпеґу. Комітет відвідує хворих у шпиталі і дома та старечім домі щомісяця, а на Великдень спеціяльно з пасочкою і писанкою. Членки брали участь у контесті вишиття, в якім нагороду одержала наша членка пані Тетяна Олійник за вишиту подушку.

Наш відділ подарував до публичної бібліотеки книжок на $100.00, щоб наша молодь мала нагоду випозичити їх та читати. В нас відбулось Свято Книжки і в той самий час до нас загостила голова голова пров. екзекутиви Союзу Українок на Манітобу, пані Марія Білоус, заст. пані Марія Мандзюк і отець та добр. Симчич з Вінніпеґу .Наш відділ взяв участь в окружнім з'їзді в Сондав у м. вересні.

Відділ зложив пожертву на Музейну Фундацію $25.00, на Колеґію св. Андрея $100.00, на стипендійний фонд $20.00, на журнал „Промінь" $10.00 для „Арк Индустрі" $25.00, на місцеву церкву дали $500.00, як також покупили нові хоругви до церкви за $400.00. Членки ходили з колядою в користь церковної громади.

Заряд відділу на 1972-ий рік: голова — Катерина Рогожа, заст. голови — Анна Койцан, рекорд. секретарка — М. Ґушуляк, фінанс. секретарка — К. Зуб, касирка — С. Андрушко. Контрольна комісія — М. Галабурда, М. Кітцул і Дж. Стрен. Комітет відвідування хворих: М. Зелена, В. Ґушуляк, М. Галабурда і М. Кітцул. Господині — М. Зелена, В. Ґушуляк, Марія Ї. Бадюк і Стефка Андрушко.

Марія Ї. Ґушуляк, секр.

КАДЕТ - ЕЙЛШЕМ, САСК.
Відділ ім. Олени Пчілки

Річні збори жіночого товариства відбулися 2-го січня 1972 року в Народнім Домі ім. Івана Франка. Збори відкрила молитвою пані Аназія Рудей, яка також була предсідницею. Секретарка Марія Рудей прочитала рекордовий звіт і кореспонденцію. Звіт фінансовий здала пані Варвара Козунь. З року 1970 осталось в касі $942.34, приходи в 1971 році — $994.91, розходи — $1,028,12, в касі осталось $1,909.13.

Впродовж року наше жіноче товариство жертвувало на церкву $15.00 на Народній Дім $160.00, на Інститут П. Могили $225.00, $5.00 на журнал „Промінь" і $25.00 організаційний фонд СУК.

Членки товариства приготовили Спільне свячене, церковний празниковий обід, курячу вечерю, пущення, три вечері, бенкет для церковної громади, улаштували три випродажі домашнього печива. Наш відділ святкував 35-літній ювілей свого існування, на якім вручено грамоти почесним членкам. Відділ взяв участь в головнім крайовім З'їзді Союзу Українок Канади в Саскатуні. На свято День Матері ми мали концерт. Членки відвідували Дім Сарших громадян з програмою і перекускою.

Заряд т-ва на 1972-ий рік: голова — Анасія Рудей, заст. голови — Анна Н. Козунь, секретарка — Марія Рудей, касирка — Варвара Козунь. Контрольна комісія — Ірина Рудей, Вероня Сірий, Розалія Козунь. Сестриці до церкви — Анна А. Козунь, Марія Романиця, Параня Рудей, Марія І. Юзва, Василина Звоздецька. Господині — Анна А. Козунь, Марія Козунь, Софія Чарапущак, Василина Сірий, Варвара Козунь і Оля Козунь. Відвідування хворих — Анна А. Козунь, Марія Юзва, Анна Н. Козунь, Ірина Стадник і Ірина Рудей.

Марія Рудей, секр.

ТАНДЕР БЕЙ, ОНТ.
Відділ ім. О. Басарабової

Членки відділу ім. О. Басарабової відбули свої річні збори в залі Просвіти 31-го січня 1972 року. Предсідницею зборів була пані Р. Баран. Звіт діяльности відділу за 1971 рік здала голова пані А. Віктова.

Впродовж року відбулось 6 місячних зборів і 11 засідань заряду. Заходами відділу улаштовано річну забаву, академію на вшанування пам'яті О. Басарабової, вечорі з забавами для Т-ва Просвіти. Наш відділ подарував для церкви $100.00, для рідної школи при Просвіті — $300.00, вислали до Союзу Українок Канади $65.00 і на прес. фонд „Променя" $25.00. Всі наші інші фонди з приходів ми передаємо на перебудову домівки. Закінчуючи свій звіт, пані Віктова подякувала членкам за співпрацю і поміч в кожній ділянці і побажала успіхів на наступний рік. Звіти з поодиноких ділянок здавали також: заступниця голови пані

Н. Люба, секретарки Н. Гаркот і К. Грицак, фінанс. секр. М. Яроцька та касирка Р. Андрус. Звітували також господині — П. Балабан, А. Охітва. Комітет — А. Віктора і Ландяк звітували вечерові забави при Просвіті, а також скільки улаштовано весільних та інших прийнять в користь Просвіти. За бінговий комітет звітувала пані А. Марфі а за Контрольну комісію О. Новак і пані Зукан.

Заряд відділу на 1972 рік: почесна голова — Р. Баран, голова — А. Віктова, уступивши голова — А. Тацюн, заступниці голови — І. Верстюк і О. Новак, секретарка — Ів. Гарктот і К. Грицак, фінанс. секр. — М. Яроцька, касирка — Р. Андрус. Господині — П. Балабан, А. Ґриф, Я. Паланиця, Комітет прийнять (кейтерін') — А. Віктова і А. Ландяк. Опікуни хворих — А. Зукан, Ю. Верстюк. Телеф. комітет — пані Задорожна, А. Зукан, бінговий ком. — К. Грицак, А. Долинюк, П. Андрус. Представниці до КУК — Р. Баран, Ів. Гаркот. Контрольна комісія — М. Шургот, С. Павчак і М. Рошко. Забавовий комітет — Г. Лилик, А. Охітва і Г. Шенсак.

І. Гаркот, секр.

ОВКБУРН, МАН.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 4-го листопада 1971 р. в Українськім Народнім Домі, а на 10-го листопада відбулися надзвичайні збори, на яких докінчувались справи річних зборів та на яких обрано заряд відділу. Наш відділ числить 36 членок.

Збори почались молитвою. Предсідницею зборів була пані Ґ. Матієшин, а секретарювала пані Марія Стренська. Голова та урядниці звітували з цілорічної діяльности відділу.

Впродовж року відбулось 11 місячних зборів і одно засідання заряду для вложення пляну цілорічної праці. Це засідання відбулося в домі пані М. Бородій. Відбулось також 3 інших засідань. Відділ відзначив 100-річчя народження Лесі Українки концертовою програмою, набуто портрет Лесі Українки, який намалювала сумківка Петруся Матійовська. 20 серпня наш відділ дав програму на телевізії в Йорктоні „Профайл", яка була присвячена 100-річчю народження Лесі Українки. В липні членки дали показову лекцію писання писанок, як також улаштували виставу української ноші у Шовлейк фир. Там шість дівчат сумківок показували як писати писанки, дали грошеву нагороду за українську вишивку — також у виставці Шовлейку.

В грудні членки дали перекуску для окружної місії, яка відбулась тут у Народнім Домі. Наш відділ улаштував вечір талантів, який складався з пісень, гри на інструментах і після вироку суддів відділ дав 3 нагороди. Наш відділ улаштував 10 лекцій навчання української мови для дорослих неукраїнського походження. Такі лекції побирало в нас 7 пань, які виявили бажання навчитися української мови. Лекції ми набули від Ради Української Школи Середньої Епархії в Саскатуні. Членки відділу помагали о. М. Сокиркові у першім симестрі релігійних студій, які відбувались кожного вівторка вечером у публичній школі. Відбулось таких 13 лекцій. Відділ помагав о. Сокиркові у літній оселі, яку започаткована над озером Січ у Манітобі. Під час побуту богословів Колегії св. Андрея з Вінніпеґу, членки гостили їх обідом та подарували до бібліотеки Колегії книжку „Ди Еко" — історію поселенців Овкбурну.

Відділ гостив голову пров. екзекутиви Союзу Українок на Манітобу пані Марію Білоус та інших гостей з Давфину. Улаштовано День Молоді, який відбувся 27 червня, в якого програму входили: Літургія, обід і доповідь о. Сокирки.

Стараннем відділу помальовано парафіяльну хату, докуплено деякі потрібні речі. Членки приготовили спільну вечерю для Українського Народного Дому, Йорданський Святий Вечір для церковної громади, пущення, „сморґерсборд" вечерю на св. Миколая, дали перекуску дітям після сповіді, спільне свячене по Великодні, помагали у прийнятті для священика в Народнім Домі, приготовили й видали обід на храмове свято громади, улаштували продаж печива — різдвяного і великодного та чаї, дали ряд лекцій писання писанок для молоді в Народнім Домі. Відвідали з колядою дім старших громадян у Сенді Лейку та дали їм дарунки. Відділ виплатив нагороди 4 студентам ,які покінчили 2 клясу державної школи. Нагороди одержали: Петруся Мануляк, Дора Піц, Давид Слонь і Мирослав Матійовський. Відділ дав $25.00 на поміч Рідної Школи ,яка відбувається що суботи в приміщенні публичної школи в Овкбурні. Членки приготовляли обіди і перекуски на різні оказії, як похоронні, поминальні обіди та інше. Зложили $5.00 на степендійний фонд. Членки відвідували хворих, засилали картки побажань, продавали перекуски на ліцетаціях, помагали сумківцям на роковини Т. Шевченка, улаштували весняний танець спільно з молоддю. Відбули весняний базар, шили ковдри на розіграву, дали на церкву $250.00, вислали делеґатку на пров. з'їзд до Вінніпеґу.

Фінансовий звіт з року 1970: осталось — $374.89, приходи в 1971 році — $981.55, розходи — $981.38, в касі осталось $375.06.

Заряд відділу на 1972 рік: голова — Анастасія Грицак, заступниця голови — М. Бородій, секретарка — Анна Баклащук, крсирка — Анна Друль, фінан. секретарка — Маргарета Матійовська. Господині — Марія Мануляк, Анастасія Коваль, Текля Цітульська. Комітет відвідування хворих — Марія Бородій, Мілька Антонович, Євгенія Польова й Галюся Ваврик. Контрольна комісія — Розалія Савіцька, Катерина Швалюк і Ґеня Матієшин.

Анна Баклащук, секр.

ТІОДОР, САСК.

Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жіночого товариства відбулися 1-го грудня 1971 року в домі пані Іссар. Предсідницею зборів була пані Ф. Маринчук, яка відкрила збори молитвою та подякувала управі за працю в минулім році та побажала членкам успіху в наступнім, на 1972-гий рік. Скретарка А. Кулик здала звіт з діяльности відділу. Фінансовий звіт здала касирка пані Молдован. Приходи в 1971 році були $1,328.33, розходи $1,073.03, осталось в касі $255.30.

Відділ начислює 30 членок. За минулий рік відбулось 10 місячних зборів. Ми сповнили свій буджет до централі, на наших зборах ми читаємо обіжники та обговорюємо різні організаційні справи. З діяльности в минулім році ми улаштували Великодний чай, парафіяльний обі, подавали похоронні перекуски,

обід на одно весілля, провели осінній базар. Ми купували речі до церкви. Передплачуємо „Промінь" і „Український Голос" до місцевого шпиталю. На закінчення року ми улаштували одну Різдв'яну забаву.

Заряд товариства на 1972-ий рік: голова — М. Молодован, заступниця голови — І. Чорнописка, секретарка — А. Кулик, заст. секретарки — К. Воронюк, касирка — Ф. Маринчук.

А Кулик, секретарка

ЧАТАМ, ОНТ.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 20-го лютого, 1972 р. Збори відкрила голова пані Маковецька. Молитву перед зборами провела добр. К. Квасницька. Секретарювала на зборах пані Віра Губар. Членки управи управи здавали звіти з цілорічної праці. Пані Маковецька склала подяку управі та членкам за їх співпрацю.

Відбулось у нас впродовж року 5 місячних зборів і 2 засідань, на яких були читані обіжники з централі Союзу Українок, листи та обговорено біжучі проєкти праці.

Під час Різдва наші членки ходили колядувати на церкву св. Івана Хрестителя. На 21-го лютого відбулось у нас свято Лесі Українки з нагоди 100 річчя її народження. В програму цього надзвичайного свята входили такі точки: вступне слово — голова О. Маковецька, „Боже Ти край наш хорони — відспівали п-во Маковецькі, „А все таки" — вірш Л. Українки віддеклямувала Таня Якімович, „Ой лісом, лісом" і „Туман яром" відспівали п-во Скибінецькі з бандурою. Реферат на 100-річчя Лесі Українки прочитала Віра Ґубар, „Світи місяць нічку" і „Очерет був мені за колиску" відспівали п-во Скибінецькі з бандурою. „В'язень" — художнє читання виконала Мінодора Комендат, „У полі могила — проспівав жіночий хор, „Про Климента Квітку" прочитала пані Комендат „Вітрець повіває" — жіночий хор, сольо на акордіоні — К. Ферґусон, сольо на акордіно дві пісні — Роман Ганза, „Місяць на небі — проспівали п-во Скибінецькі. Сольо на піяно — С. Венромбак „Пливе човен" — п-во Скибінецькі з бандурою. — п-во Скибінецькі з бандурою. Кінцеве слово — голова О. Маковецька і загальний спів обидвох гимнів.

Роковини Шевченка відбулись у нас в березні спільними силами членок і відділу і церковної громади Чатам і Лимінґтону. Під час чаю місцевої Жіночої Ради, наші членки разом з іншими національностями улаштували виставку українських вишивок і писанок в Чатам. На базар нашої громади членки приготовляли печиво, вишивки, голубці, вареники з чого дохід передано до церкви. В листопаді під час зборів прочитала реферат про Ольгу Кобилянську пані Марія Петрусенко. Членки нашого відділу брали участь у з'їзді Союзу Українок у Сарнії. Ми сповнили наш буджет до централі Союзу. Подарували на церкву $453.64.

Заряд відділу на 1972-ий рік: голова — Олена Маковецька, заст. голови — Ольга Гладка, секретарка — Віра Губар, касирка — Євгенія Ганджа, фінан. секретарка — Анна Беркута. Референтка освіти — добр. К. Квасницька. Контрольна комісія: Марія Тембіковська, Надя Якімович і Марія Петрусенко,

Віра Губар, секр.

РЕДЖАЙНА, САСК.

Відділ Союзу Українок ім. „Доньки України" в Реджайні, Саск., улаштував виставу українского мистецтва з чайним прийняттям в Народньому Домі, 27-го лютого 1972 року.

Вистава відбулася успішно під кожним зглядом. Фзяли участь батьки і матері зі своїми родинами і з великим одушевленням оглядали розложені старовинні речі своїх предків як також модерні речі українського стилю. — Українські писанки, прикрасні вишивані сорочки, блюзки, подушки та доріжки. Багато привезених нашими бабусми ще з першої імміграції прямо чарували присутніх. Виставлені речі були старанно опрацьовані місцевим жіноцтвом — керамика, ювілерні вироби, іграшки та інше. Також декілька речей привезених чи присланих з теперішньої України.

Дуже уміло і вигідно, комітет мистецтва розложив родинні речі на окремих столах, в такий спосіб було легко слідити за працею ґенерацій кожної родини. Вистава напевне надала гордости та любови до свого рідного, що дає почин до збереґання своєї культурности. Дохід з виставки заслано на будівничий фонд музею в Саскатуні. З цеї нагоди пан і пані Іван Ваткин від своєї родини пожертвували старинне українське убрання для музею.

Виставою зайнявся Комітет Мистецтва при товаристві, „Доньки України" з допомогою пані Марії Юзик. Членки Комітету Савеля Бобовська, Євґенія Лакуста, Славка Стронська, Соня Пахолик і Юліяна Лисейко.

О. Мороз, кор. секр.

Бл. п. АННА СТЕЦЕНКО
Аппин (Лондон), Онт.

В лікарні в Стратрой, Онт., дня 23. 5. 72 відійшла у вічність бл. п. Анна Стеценко, на 57-му році життя. Анна народжена в Україні, 1949 р. прибула до Канади і оселившись на фармі в Аппин, біля Лондону, Онт. поруч зі своїм мужом — тяжко пробивалась через життя, але чесно виконувала свої обов'язки як дружина, матір — тепер вже дорослих 3-ох дітей і громадянка. Пок. Анна залишає в смутку мужа Семена, замужні дві дочки: Віру Ґудиму в Гемілтоні, Онт., і Валентину Николасевич у Кічінер, Онт., сина Олександра в Лондоні, Онт., з родинами, 4 внуки, земляків, друзів.

Похорон покійниці відправив о. М. Дебрин від Української Православної Церкви в Лондоні й похоронено її на цвинтарі в Аппен, Онт. На похоронній тризні в домі покійниці численні рідня й приятелі та друзі скитальщини згадували її „не злим тихим словом"; при цім, на зазив п. М. Ґудими свата й друга скитальщини й п. Л. Лащенка переведено збірку на рідну пресу й 7-му Сесію УНР, з чого 6 дол. призначено на „Промінь". Жертводавцям щира подяка; осиротілій родині висловлюємо співчуття, а покійній Анні — хай буде легкою канадійська земля й Вічна Пам'ять між нами.

Присутний

Чи Ви вплатили вже свою передплату на журнал, Ваша наліпка з адресою показує, доки журнал заплачений. Просимо пам'ятати про нас.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

ОВОЧЕВИЙ МЕДІВНИК

1 горнятко меду
1 ложечка цинамону
½ ложечки мелених гвоздиків (кловс)
½ ложечки меленого мускатного горіха (натмег)

Заварити мед з корінною приправою і вихолодити.

2 ложки масла
4 яйці, відділені
1 горнятко цукру
4 горнятки муки, пересіяної
1 ложечка порошку до печива (бейкінґ павдер)
Кілька зерен солі
1 ложечка соди до печива
1 ложка води
1 горнятко поричків (кирантс)
½ горнятка дактилів, покраяних
½ горнятка цукрових вишень (до печива)
1 горнятко мішаних горіхів, посічених

Утерти масло на сметанкову масу. Додавати по одному жовткові й за кожним добре вбивати. Додавати малими давками цукор і вбивати на пухку масу. Домішати вихолоджений мед. Додати муку, пересіяну з порошком до печива і сіллю. Соду до печива розправити в ложці води і домішати до маси. Додати овочі й горіхи. Білки вбити на тугу піну, але не суху, і легко завинути в масу. Дати до вимащеної форми, виложеної восковим папером і ще раз вимащеної. Пекти у вільно огрітій печі (300 ст. Ф.) дві години.

Крем цитриновий або помаранчевий

Потрібно:

3 цитрини або помаранчі
6 яєць
1 мішочок желятини

Втерти цукор із жовтками, а вкінці додати сок із цитрин або помаранч. Втерти до того шкірку з одної цитрини або помаранчі. Окремо розпустити желятину у зимній воді (2-3 ложки води), а посудину вставити у другу з гарячою водою, щоб скорше розпустилась. Коли втерта маса наросте ,тоді влити туди розпущену желятину і вбивати дальше. Щоб скорше застигало, обложити посудину кусниками льоду. Коли крем починає гуснути, вимішати його з шумом із білків. Вилити все до салятирки і вложити до лєднички.

Коли робимо крем помаранчевий, тоді слід додати окрім помаранчевого соку також сок із одної цитрити.

Вергуни (хрусти)

Потрібно:

½ ф. борошна (муки)
2 ложки масла
2 жовтки
1 ложка квасної сметани
1 ложка руму
1 ложечка порошку до печива

До смаження:

1 ф. товщу
4 ложки цукру-мучки

Посікти масло з борошном. Додати решту складників і замісити. Розкачати грубо на чверть цаля (інча) і вирізувати паски розміру 6 X 3 цаля (інча). Розрізати по середині, пересилити один кінець паска через проріз. Поколоти кінці вилкою. Смажити на товщі з обох сторін, аж стануть рум'яні. Вибрати на бібулу і гарячі посипати цукром. Годяться до чаю.

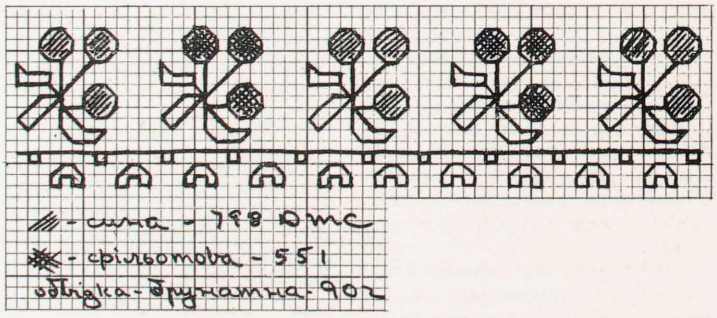

ЗВІТ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ ВІДДІЛУ В ГАМІЛЬТОНІ

Річні Збори Комітету Українок Канади відбулися 22-го березня о год. 8-ій вечора в залі української католицької громади і тут були заступлені всі, так релігійні, як і національні жіночі організації м. Гамільтону. Окреми гостем на зборах був д-р Ф. Мартинюк, голова відділу КУК.

Після молитви предсідницею зборів обрано пані Д. Брогед, а секретаркою пані О. Кушнір.

Першою звітувала пані О. Кушнір, секретарка відділу. Вона подала до відома, що впродовж звітового року відбуто чотири засідання управи та вісім ширших сходин відділу. Кореспонденція була оживлена, вислано поверх 80-ти листів та одержано багато писем, обіжників та запрошень, не тільки з Централі, але також інших, як українських, так чужинецьких організацій.

За культ.-освіт. референтуру та як пресова референтка звітувала пані А. Бойко. Вона підкреслила, що відділ допомагав муж відділу КУК, зокрема у святкуваннях з нагоди 125-ти річчя уродин м. Гамільтону. Обговорено також справу стипендій для студентів, що вивчатимуть українську мову. В дальшому наш відділ взяв активну участь у зорганізуванні Ініціятивного Шкільного Комітету, що мав би за завдання запровадити ширшу акцію за вивченням української мови, не тільки для своїх, але також і зацікавлених чужинців. Крім цього цей Комітет мав за завдання підготовити окремі курси української мови, для всіх, що хотіли б краще володіти чи знати нашу мову. Ця ідея вже увійшла в дійсність та з нашою допомогою ці курси вже відбуваються в клясах „Скот-Парк" середної школи. Окремо, щоб придбали фонди на стипендії, відділ перевів в життя окрему розігравку на стипендійні цілі. Пані: Габрович, Бродгед, Середа, Кушнір та Бойко приготовили стилеві українські ляльки, пані Кушнір дарувала Ікону з вишиваним рушником, пані Бродгед вишавану подушку, а голова пані Пилипюк зложила готівкою 50 дол. Крім того, окремі

жіночі організації, як перший так другий відділи ЛУКЖ, СУК, ОУК та ОЖЛВУ передали стодолярові датки саме на стипендійний фонд для студентів, що вивчатимуть українську мову. Разом відділ передав на руки адвоката п. Федака, що займається справою молоді з рамени КУК суму дол. 1,000.00. Наш відділ переслав також $100.00 для Об'єднання Працівників Діточої Літератури.

На Конгресі КУК у Вінніпегу наш відділ заступали пані М. Пилипюк — голова відділу та О. Кушнір — секретарка. Наш відділ також допоміг фінансово Українському Студентському Клюбові при Університеті МекМестер та вони вислали окремого відпоручника Клюбу, що заступав наших студентів з Гамільтону на Конгресі. Силами молодечих організацій та за нашою допомогою було влаштовано окремий концерт знагоди 125-ліття уродин м. Гамільтону та керівником програми був п. В. Дашко, голова Українського Студентського Клюбу в Гамільтоні. За ініціятивою культ.-освіт. реф. та окремої праці пань Габрович, Бродгед та Кривокульської, приготовно українську мистецьку виставку в бібліотеці Мек-Местер університету. Виставка тривала два тижні та допомогла нам пояснити нашим співгромадянам, як також чужинецьким студентам нашу історію та культуру. Наші членки взяли активну участь в проголошенні українського дня в м. Гамільтоні — його проголосив мейор міста В. К. Коппс, з нагоди річниці Соборності та Незалежності України. Окремо треба підкреслити почин наших студентів, які тримали 24-годинну стійку перед ратушем міста, щоб тим способом звернути увагу наших співгромадян на нашу українську справу та наші змагання за свободу українського народу. На закінчення тижня святкувань 22-го січня заходами обох відділів КУК відбуто з гарним моральним та матеріяльним успіхом вечорниці для нашої молоді. Зокрема приємно було вітати на цих вечорницях кралю Канади панну Донну Савицьку з Кіченер, що не зважаючи на обмежений час, всетаки прибула до Гамільтону. Її з рамени КУК вітали пані Габрович, Дутко та Кульчицька та на спомин передали її прегарно вишиту суконку. Цю суконку вишила пані Кульчицка ,а окремим моделем вшила пані Габрович.

Наш відділ вітав у себе пані Віру Ке, відому письменницю та журналістку, що відвідала нас в лютім ц. р. Вечір зустрічі з громадянством м. Гамільтону пройшов з гарним успіхом та участі поважної скількості наших громадян.

Після звітів касирки та фін. секретарки відділу, контрольна комісія одобрила фінансову та куль.-освіт. працю управи відділу та внесла на уділення абсолюторії уступаючій управі. Цей внесок прийнято одноголосно.

Відтак відбуто коротку, але живу дискусію над працею та завданням відділу, що в ній забирали участь майже всі делегатки.

Слідуючою точкою порядку нарад був вибір Управи Відділу на 1972-73 роки. Головою відділу обрано пань: Т. Стасишин (ЛУКЖ), 1-шою заст. голови О. Габрович (ОУК), 2-гою заст. голови Л. Кривокульку (ОЖЛВУ), секретарками — по українській частині — О. Кушнір (ОЖЛВУ) та Е. Ольхову (ОУК) — по англійській частині, касиркою О. Середу (ЛУКЖ), до культ.-освіт. відділу увійшли Д. Бродгед (СУК), П. Кульчицька (ЛУКЖ) та Е. Ольхова (ОУК), реф. зв'язків з молоддю очолили Т. Дутко (Пласт-Прият) та О. Домарадзька (Пласт-Прият), прес. реф. — С. Фесяк (ЛУКЖ), реф. архіву — М. Литвин (ЛУКЖ), реф. повідомлень — Г. Федецька (ЛУКЖ), орг. реф. — М. Пилипюк (СУК) та господарський відділ — М. Корчак (ОЖЛВУ) та П. Дибко (СУК). До контрольної комісії вибрано пань: О. Домарадзьку (Пласт-Прият) та Г. Федецьку (ЛУКЖ). Анну Бойко — б. прес. реф. відділу обрано почесним членом відділу.

Новообрана голова пані Т. Стасишин, дякуючи за вибір, просить приявних делегаток допомагати її в праці, щоб відділ дійсно міг зайняти відповідне для себе місце не тільки серед української громади, але також поміж нашими співгромадянами. Поле праці широке і ми мусимо працювати не тільки для себе в Канаді, але також для наших поневолених братів в Україні.

Товариською гутіркою та смачною перекускою закінчено збори.

Анна Бойко

ЩОЙНО ВИЙШЛА З ДРУКУ ЦІННА ПРАЦЯ ПРОФ. Д-Р Н. ПОЛОНСЬКОЇ-ВАСИЛЕНКО

„ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ"

Цікава змістом, цінна історичним минулим, в якім насвітлено найбільш видатні постаті українських жінок дала нам авторка працю, а зокрема в 1000-ліття смерти Великої Української Княгині Ольги, якій присвячено поважну частину в розділі княжок доби. Головні розділи книжки:

Жінки княжої доби
Українські жінки Литовсько-Польської доби
Жінки доби Гетьманщини
Українські жінки XIX—XX ст.

Книжка дуже гарно видана, на дорогім папері, багато ілюстрована в мистецькій полотняній оправі. Стор. 160. **Ціна .. $6.00**

Замовляти в Союзі Українок Канади на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
10168—100th St.
Edmonton 15, Alberta

НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ

Ви можете набути в нас збірник пісень на слова Лесі Українки, ювілейне видання Союзу Українок Канади. Пісні зібрали й упорядкували: Петро Пауш і Анна Ференсів (добр.).

Збірник містить ноти на 27 пісень. Музика різних композиторів: С. Рудича, Ю. Іщенка, С. Яременка, Я. Степового, О. Колісниченка, В. Кирейка, Ю. Рожавської, Д. Січинського, М. Дремлюги, М. Жербіна, А. Лазаренка, Т. Сидоренко-Малюкова, М. Лисенка, К. Стеценка, Г. Гембери, І. Білогруда, Г. Майбороди .Біографічний нарис про поетку — Л. Хорош-Ґрегорі. Мистецьке оформлення — Дарія Бродгед.

Видано на дорогім папері, в полотняній синій обкладинці. Стор. 112, Ціна $10.00.

Замовлення посилати:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
10168—100th St.
Edmonton 15, Alta.

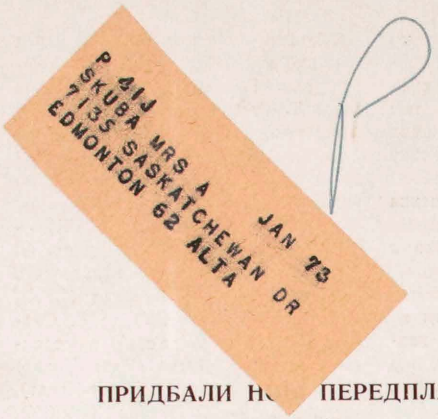

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані: Марія Білоус — Давфин, Ман. 3
Надія Щульга — Лондон, Онт. 2
П. Клевчук — Флин Флон, Ман. 2
Соня Пелех — Вінніпеґ, Ман. 1
Надія Омельченко — Ґримзбі, Онт. 1
П. Семенюк — Йорктон, Саск. 1
Ольга Шумей — Вернон, Б. К. 1
Софія Василишин — Едмонтон, Алта. 1
Д-ка Н. Метулинська — Виндзор, Онт. 1
Марія Гарбус — Саскатун, Саск. 1
Василь Перепелюк — Давфин, Ман. 1

Зголосилися безпосередньо за журналом:
А. Заброцька — Ленсиньґ, Миш., ЗДА., Н. Страшок — Вінніпеґ, Ман., Емілія Гишка — Арран, Саск.

Усім жертводавцям і всім тим, що працюють в користь журнала щиро дякуємо.

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Лашін, Кве. — Відділ ім. Княгині Ольги перевів збірку на пресовий фонд журнала яку секр. відділу М. Т. переслала $57.50

Монтреал, Кве. — Відділ ім. Доньки України, д-ка Слюзар переслала $30.00 нан передплати і привітання. Референтка М. Нема $90.00 на передплати.

Корт Бетелфорд, Саск. — Відділ ім. Олени Пчілки, реф. Марія Гарасимів на пресовий фонд 29.45

Вернон, Б. К. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. О. Шумей $20.00 передплати.

Торонто, Онт. — Анна Бойко $10.00 передплати і пресовий фонд.

Йорктон, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, реф. П. Семенюк $20.00 передплати.

Виндзор, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, секр. Н. Метулинська переслала $55.00 з того $5.00 передплата, $25.00 кліше і пресфонд 25.00

Лондон, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, новообрана референтка Надія Щульга переслала $30.00 на нові й відновлені передплати.

Гамільтон, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Пелепяк $25.00 передплати.

Флин Флон, Ман. — Відділ ім. Доньки України, секр. П. Клевчук на пресфонд 20.00

Ванкувер, Б. К. — Відділ ім. Л. Українки, П. Клюкевич $35.00 передплати.

Мирнам, Алта. — Відділ ім. О. Пчілки, реф. Ксеня Ханасик $15.00 передплати.

Давфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Білоус $30.00 на передплати.

Веґревил, Алта. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. О. Мельничук $20.00 передплати.

Монтреал, Кве. — Богдан Панчук переслав $25.00, на кліше $5.00, пресфонд 20.00

Геффорд, Саск. — Відділ ім. О. Басарабової, реф. Анна Ткачук, на кліше $10.00, на пресфонд 15.00

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, М. Гарбус $45.00 передплати.

Лондон, Онт. — о. Н. Дебрин переслав збірку з нагоди 25-ліття подружжя п-ва Б. і В. Яременків з Лондон, Онт. $10.00, — з похорону бл. п. Анни Стеценко $6.00, разом на пресовий фонд 16.00

Реджайна, Саск. — Відділ ім. Доньки України, з нагоди свята Лесі Українки $12.55, з виставки Укр. мистецтва $10.00, разом 22.55

Торонто, Онт. — З нагоди 25-ліття подружжя п-ва Д. М. Гетьманчуків І. Довгаль переслав збірку на прес фонд 10.00

Роблин, Ман. — Відділ ім. Доньки України, секр. А. Горбай переслала 10.00

Вільна, Алта. — Відділ ім. Княгині Ольги, секр. А. Шиш переслала 5.00

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

Пані: Агафія Янішевська — Едмонтон, Алта з нагоди 80-ліття народження зложила жертву на прес фонд $15.00
Анна Метрунець — Лійовил, Саск. 5.00
Н. Гречка — Ванкувер, Б. К. 5.00
А. Бойко — Келґарі, Алта. 5.00
А. Тимочко — Ошава, Онт. 5.00
Ольга Носарук — Саскатун, Саск. 5.00
А. Ґаба — Ґренд Велей, Онт. 5.00
А. Біла — Скарборо, Онт. 5.00
Флоренс Тацюк — Гаєс, Саск. 5.00
Анна Присяжнюк — Пайн Ривер, Ман. 5.00
Ольга Сенчук — Винзор, Онт. 2.00
С. Семенців — Ошава, Онт. 2.00
М. Баран — Келґарі, Алта. 2.00
М. Юрків — Монтреал, Кве. 2.00
Марія Сенів — Саскатун, Саск. 2.00
Софія Літовська — Кіндерслай, Саск. 2.00
Марія Граб — Квейкертавн, Па., ЗДА 2.00

По $1.00 зложили пані: Ірина Манько — Ошава, Онт., М. Панчишин — Едмонтон, Алта., Марта Ситко — Вадіна, Саск., Ксеня Климчук — Кемсек, Саск., Марія Іванець — Лойдминстер, Саск., А. Годзюк — Мирнам, Алта.

Маю до збуту взірець вишиваної хрестиками молитви „ОТЧЕ НАШ".

Вишита молитва є відповідна для дому або залі.

Ціна одного примірника .25 ц. з пересилкою.

Писати на адресу:
Mrs. O. SENCHUK,
1625 Cadillac Street,
Windsor 15, Ont.